

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1881

ΑΡΙΘ. 47

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Τὰ προγράμματα. — Ch. Chabeaud-Arnault: Τὸ ναυτικὸν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων. — A. Taine, ἀκαδημαϊκός: Ἱστορία τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ. — Ἰουλίου Σίμωνος: Ὁ μικρὸς πολίτης. — Ὁ ἔρωσ. — Ἀρσενίου Οὐσσαί: Ἡ Ῥαφαέλλα.

ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μετὰ μικρὸν καλεῖται ὁ λαὸς νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ὕπατον αὐτοῦ δικαίωμα, ρίπτων τὸ σφαιρίδιόν του εἰς τὴν κάλπην καὶ ἐκλέγων τὸν ἐκλεκτόν του. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1862 πολλάκις προσεκλήθη ὁ λαὸς ὅπως ἐκλέξῃ τοὺς βουλευτάς, ὑπῆρξε δ' ἐποχὴ, καθ' ἣν τὰ κυβερνητικὰ ὄργανα ἐπεβουλευθήσαν τὰς συνταγματικὰς ἡμῶν ἐλευθερίας· ὁ λαὸς τότε ἐξύπνησεν ἐκ τῆς καταλαβούσης αὐτὸν ληθαργίας καὶ τὸ ἀνεύθυνον ἀπέπεμψε τοὺς ὑπουργοὺς ἐκείνους. Νέος πρωθυπουργός, πρὸ μικροῦ προφυλακισθεὶς δι' ἄρθρον, ὅπερ ἔγραψεν ἐν ἐφημερίδι, ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὑπουργικὸν ἐδῶλιον, διέλυσε τὴν διὰ βιαιοπραγιῶν καταρτισθεῖσαν βουλήν καὶ νέαι ἐγένοντο ἐκλογαί. Πάντες ἠλπισαν, ὅτι ἡ διαλυθεῖσα ἐκείνη βουλή, θὰ ἦτο ἡ τελευταία διὰ βιαιοπραγιῶν γενομένη, ἀλλὰ σήμερον βλέπομεν, ὅτι ἡ παροῦσα κυβέρνησις, ἡ μᾶλλον ὁ πρωθυπουργός, ἄλλοτε πρόμαχον τῶν ἐλευθεριῶν ἑαυτὸν κηρύξας, θέλει δι' ὧν ἐνεργεῖ σήμερον βουλευτικῶν ἐκλογῶν, νὰ ὑπερτερῆσῃ τὴν καταδικασθεῖσαν τότε ἐκείνην κυβέρνησιν· θέλει νὰ φέρῃ ἰχθὺς ἀφώνους, διὰ νὰ καλύψῃ τὴν εὐθύνην τῶν παρανόμως ἐνεργηθεισῶν πράξεών του. Ἡ ἐκλογὴ λοιπὸν τῶν σήμερον ἐκτιθεμένων ὡς βουλευτῶν εἶναι πολὺ διά-

φορος, οἱ δὲ ἐκλογεῖς πρέπει νὰ γνωρίζωσι σήμερον τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς πολιτικὰς συμπαθείας ἑνὸς ἐκάστου τῶν ὑποψηφίων.

Τὴν σήμερον ὁ ἐκλέγων λαὸς ἀπαιτεῖ παρὰ τῶν ὑποψηφίων τὰ προγράμματα τῶν, ἀπαιτεῖ νὰ μάθῃ ἂν ὁ ἐκτιθέμενος ὑποψήφιος ἦναι ὑποψήφιος κυβερνητικὸς ἢ ἀντιπολιτευόμενος τῶν ὑπαρχουσῶν φατριῶν ἢ ἀνεξάρτητος ἀντιπολιτευόμενος. Ἡ Ἐπιθεώρησις σήμερον καταχωρίζει εἰς τὰς στήλας τὸ πρόγραμμα τοῦ συνεργάτου αὐτῆς, οὗ τὰς ἀρχὰς ἐπικροτεῖ καὶ ἀσπάζεται, ὑποψηφίου δὲ τῆς ἐπαρχίας Βώλου κ. Γ. Ν. Φιλαρέτου, εὐχεται δὲ ἵνα ἴδῃ πάντων τῶν ὑποψηφίων τὰ προγράμματα, ἵνα γνωρίζῃ ὁ λαὸς ἂν θὰ τηρήσωσιν οἱ ἐκλεχθησόμενοι ὅσα ὑπεσχέθησαν ἐπισήμως διὰ τοῦ προγράμματός των, ὅπως εἰς νέας ἐκλογὰς ἀποδώσῃ αὐτοῖς τὰ πρέποντα εἰς τὴν διαγωγὴν αὐτῶν.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΩΛΟΥ

Φίλοι Συμπολίται!

Κληθεῖς ὑπό τινων ἐξ ὑμῶν, εὐγνωμόνως ἐδέχθην τὴν κατὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς προταθεῖσάν μοι ὑποψηφιότητα.

Τὸ πρῶτον ἤδη εἰς τὴν ἐκλογικὴν παλαίστραν πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντός μου κατερχόμενος, ὀφείλω νὰ δώσω ὑμῖν φῶς, ὅπως ἐν ἐπιγνώσει τῶν ἀρχῶν, — ὧν ἐμφοροῦμαι, — μοὶ δώσητε τὰς λευκὰς ἢ τὰς μελαίνας ψήφους ὑμῶν. Καίτοι γνωρίζων τὴν πρὸς τὰ προγράμματα ἐπικρατοῦσαν δυσπιστίαν, ἐπιμένω θεωρῶν αὐτὰ ἀπαράιτητα, ὡς καὶ τὰς μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐντολῆς λογοδοσίας τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ Λαοῦ, διότι ἀμφοτέρα ταῦτα δύνανται νὰ ὀδηγήσωσι τὸν ἐκλογέα πρὸ τῆς κάλπης, ὡς ἡ πυξὶς τὸν ναυσιπόρον ἐν τῷ Ὠκεανῷ.

Α'.

Ἀνάγκη νὰ δηλώσω τὰς ἐμὰς ιδέας ἐπὶ τῶν κυριωτέρων ζητημάτων διὰ τῆς δυνατῆς συντομίας.

Δὲν ὠνομάσθην ποτὲ ἀλλ' οὔτε εἰμὶ Τρικουπικός, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον Κομμουνιστὸς. Καὶ ἐὰν μὲν μοὶ ἐπεβάλλετο νὰ ἐκλέξω μετὰ τῶν δύο, ἤθελον μετ' ἀποστροφῆς κλείσει τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸ τῶν Κομμουνιστικῶν βδελυγμιῶν· ἀλλ' οὐχ ἤττον θεωρῶ ἐξευτελισμὸν μέγιστον διὰ πάντα τοῦ Λαοῦ ἀντιπρόσωπον νὰ βαπτίζῃ ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ὀνόματος ἀρχηγοῦ φατριαστικῶν κομμάτων, — ὧν τὰ ὄρια διαγράφουσι προσωπικὰ συμφέροντα, — καὶ νὰ ὀμνύῃ τυφλὴν ὑποταγὴν εἰς τὰ κελεύσματα αὐτοῦ.

Ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεΐα ἔχει ἀνάγκη νὰ στυγνῶσιν ἀναγνωρίζω δὲ εἰς πάντα τοῦ Λαοῦ ἐκλεκτὸν τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ὑποχρῶσιν ν' ἀνήκῃ εἰς ἐν ἐξ αὐτῶν. Εὐτυχῶς δὲ τὰ τελευταῖα πολιτικὰ γεγονότα ἐξαναγκάζουσι καὶ ἄκοντας τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν μέχρι τοῦδε κομμάτων νὰ χρωματισθῶσι νῦν ζωηρῶς.

Ἡ σημερινὴ ὑπὸ τὸν κ. Κουμουνοῦρον Κυβέρνησις, — φορέσασα τὴν ἀσπίδα τοῦ Ἀνευθύνου καὶ μετ' αὐθαδεΐας σχίσασα Σύνταγμα καὶ Νόμους, — μετεμορφώθη εἰς Βουλὴν καὶ Συντακτικὴν Συνέλευσιν, καὶ ἐτελειοποίησε σύστημα ὑπηρετικῶν δυσειδοῦς καὶ ἀποτροπαίου Μοναρχίας. Ῥίπτει εἰς τὴν πυρὰν τὸ ἔργον ἡμίσεως αἰῶνος διὰ ν' ἀνα-

στήσῃ ὑπὸ τὸν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἐν τῇ πατρίδι τοῦ συμπολίτου ἡμῶν ΡΗΓΑ τὸ πολίτευμα τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ Καλλιγούλα! Καὶ οἱ πάντα ταῦτα πράττοντες δολοφόννοι τῶν ἐλευθεριῶν συκοφαντοῦσιν ὡς ἀνάξιον αὐτῶν τὸν Λαόν, ὃν πάσῃ θυσίᾳ ἀγωνίζονται νὰ διαφθείρωσι, — Λαὸν ὀργῶντα πρὸς τὴν πρόοδον, ὃν δι' ἐθνοκτόνου βραθυμίας κρατοῦσιν εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθίας καὶ βυζαντινῶς τυφλοῦσιν, ἵνα μὴ βλέπῃ τὰ περίεξ αὐτοῦ τελούμενα παντὸς εἴδους ὄργια· λαμβάνοντες δὲ ὑπόβλως τὴν σημαίαν τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐνομίας, παρασύρουσι τοὺς ἐπιπολαίως τὰ τῆς ἡμετέρας πολιτείας ἐξετάζοντας καὶ φέρουσιν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκτρὰν πλάνην, ὅτι διὰ δικτατορίας θέλει προκόψῃ τὸ δύσμοιρον ἡμῶν Ἔθνος!

Ἡ δὲ ὑπὸ τὸν κ. Τρικούπην ἀντιπολίτευσις, ὕψωσε σημαίαν ὑπὲρ τοῦ Συντάγματος καὶ περὶ αὐτὴν πρὸς τελευταίαν ἀπόπειραν καλεῖ τοὺς φρονούντας, ὅτι διὰ καταργήσεως τῶν προνομιῶν τοῦ Στέμματος δύναται νὰ ὀρθοποδήσῃ τὸ οἰκτρῶς καρκινωβατοῦν πολίτευμα ἡμῶν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν δύο τούτων στρατοπέδων ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγοι, — κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν, — καὶ οἱ φρονούντες, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος, — ἐφικτὴ οὔσα ἐξαιρετικῶς εἰς τινὰ κράτη, ἔνεκεν ἱστορικῶν ἢ τοπικῶν λόγων, — σχεδὸν ἀνέφικτος καθίσταται εἰς τὰ πλεῖστα, οὐ μόνον ὡς ἐκ τῆς μεγάλης δυσκολίας πρὸς ἀνεύρεσιν Βασιλέων καλῶν καὶ ἐγκλιματιζομένων μετὰ στοργῆς ἐν τῷ βασιλείῳ των, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ τοῦ κρίκου τῶν συμφερόντων τῆς Αὐλῆς μετὰ τῶν πολιτευομένων, — τῆς ἐντεῦθεν δὲ διαδόσεως τοῦ μιάσματος τῆς διαφθορᾶς ἐκ τῶν ὑψηλοτάτων στρωμάτων μέχρι τῶν κατωτάτων. Οὗτοι ἀποτροπαίζόμενοι τὸ Μοναρχικὸν πολίτευμα, — τὸν φοβερὸν τοῦτον ἀναχρονισμὸν ἐν ὑπερμεσοῦντι δεκάτῳ ἐννάτῳ αἰῶνι, — ἀπηλπισμένοι δὲ περὶ ὀρθοποδήσεως τοῦ Συντάγματος, ποθοῦσι τὴν λελογισμένην τοῦ Λαοῦ προπαρασκευὴν πρὸς ἀπόκτησιν, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, τοῦ μόνου

ἀξίου δι' ἀνθρώπους ἐλευθέρους πολιτεύματος, — τοῦ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟῦ.

Οὕτω ἡ μεγάλη τῶν πραγμάτων φορὰ, διήρπασεν εὐτυχῶς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος τὴν 22^{αν} Ὀκτωβρίου 1881 εἰς Μοναρχικοὺς, Συνταγματικοὺς καὶ Δημοκρατικοὺς.

Δὲν εἶναι βεβαίως ἔργον ἐκλογικοῦ προγράμματος ἡ διὰ μακρῶν ἀνάπτυξις τῶν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν ἐλαττωμάτων ἐκάστου τῶν ἀνωτέρω πολιτευμάτων διὰ τοῦτο ἀρχοῦμαι ἀπλῶς νὰ δηλώσω ὑμῖν, ὅτι τῆς μὲν ἀπολύτου Μοναρχίας ἤμην, εἶμαι καὶ ἔσομαι ἄσπονδος ἐχθρὸς, τὸ δὲ Συνταγματικὸν πολίτευμα ἀνέχομαι κατ' ἀνάγκην, θεωρῶ δὲ ὡς γέφυραν πρὸς διάβασιν εἰς τὸ θεῖον πολίτευμα. Καὶ εὐχομαι μὲν, ἵνα οἱ ἀγῶνες τῶν Συνταγματικῶν τελεσφορήσωσι πρὸς ἀκώλυτον τοῦ σημερινοῦ πολιτεύματος λειτουργίαν, ἐπὶ τινὰ εἰσέτι χρόνον, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐλπίζω τοῦτο.

Μέχρις οὗτος ὁμως ἡ ἀρμοδιὰ τῆς πατρίδος ἡμῶν πλειονοψηφία δὲν ἐκφρασθῇ ὀπωσδήποτε ὑπὲρ τῆς μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος, φρονῶ, ὅτι τὰ πρότιστα καὶ παντὸς τῆς Δημοκρατίας στρατιώτου ἔργα εἰσὶ ταῦτα:

α.) **Ἡ ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΕΥΘΥΝΟΥ**, διότι ἡ κατάχρησις τῆς Συνταγματικῆς ταύτης ἀσπίδος, — γνωστῆς τῷ ἔθνει ἀτυχῶς ἐκ πικρᾶς πείρας καὶ εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον ἀντιστρατευομένης, — μετεμόρφωσεν ἐναντίον τοῦ γράμματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Συνταγματικοῦ ἡμῶν χάρτου καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπευθύνους εἰς βασιλίσκους ἀνευθύνους, ὅπισθεν τῶν ὁποίων κρύπτονται ἑκατοντάδες τυραννίσκων ἢ κάλλιον διαφθορῶν τῶν συνειδήσεων τοῦ Λαοῦ. Ἐν τῷ ὑπ' αὐτῶν σχηματιζομένῳ ὀρμητικῷ τῆς κακοηθείας χειμάρρῳ βυθίζεται ἡ Ἀρετὴ, ἐπιπλέει δὲ ἡ Φαυλότης, — ψάλλουσα τὸ Μὴ Χάνεσαι...

β.) **Ἡ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΙΣ**, — ἀλλὰ τελεία καὶ πραγματικὴ, — τῶν τριῶν ἐξουσιῶν, ὡστε ἡ μὲν Νομοθετικὴ ἀρχὴ, ἐκπροσωποῦσα τὴν βούλησιν τῆς πολιτείας, νὰ νομοθετῇ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ πολιτεύματος κεχαραγ-

μένων ὀρίων καὶ οὐδὲν πλέον, ἡ δικαστικὴ νὰ ἐφαρμόζῃ τοὺς ψηφίζομένους νόμους καὶ τέλος ἡ ἐκτελεστικὴ, τοὺς νόμους σεβομένη καὶ θρησκευτικῶς τηροῦσα αὐτοὺς νὰ προασπίζῃ τὴν κοινωνίαν ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων νὰ ἐκτελῇ εὐλαβῶς.

γ.) **Ἡ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ** καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις αὐτῶν, ἐκ τοῦ σάρακος τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ὑπ' αὐστηρὸν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἔλεγχον καὶ τοιοῦτον ὥστε νὰ παύσωσι χρησιμεύουσαι αἱ δημοτικαὶ περιουσίαι ὡς λειμῶνες τῶν Δημάρχων ἢ τῆς φατρίας των.

δ.) **Ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ**, ἥς ἄνευ οὐδέ ν, διότι αὕτη εἶνε ἡ μόνη ἀσφαλὴς ἀγκυρα τῶν προσωπικῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν· ἀλλὰ δικαιοσύνη τοιαύτη, ἐκ τῶν ὀνύχων τῆς ὁποίας νὰ μὴ διαφεύγῃ μηδὲ ὁ ἀνώτατος κλέπτῃς· δικαιοσύνη, θρησκευτικῶς τηροῦσα τὴν οὐδέποτε σχεδὸν ἐφαρμοσθεῖσαν ἀλλ' ὠραίαν ῥήτραν τοῦ τεθνεῶτος Συντάγματος, ὅτι «Οἱ Ἕλληνες εἶνε ἴσοι ἐνώπιον τοῦ Νόμου»· δικαιοσύνη, αὐστηρῶς ἐξαναγκάζουσα πάντα εἰς νὰ συνεισφέρωσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῆς περιουσίας τῆς· δικαιοσύνη, κρατοῦσα ἐν ταῖς εἰρκταῖς τοὺς ἐπὶ τῶν νόμων τῆς πατρίδος των ὀργιάζοντας καὶ οὐχὶ φεῦ! ἐν τοῖς ὑπουργικοῖς ἐδωλίοις καθημένους ὡς συμβούλους τοῦ Στέμματος!

ε.) **Ἡ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ**, ἀλλ' ἐκπαίδευσίς ἀληθής, — βασιζομένη στερεῶς ἐν τῇ ἠθικῇ, — ἡ δὲ κατωτέρα καθολικὴ, ὑποχρεωτικὴ καὶ ἄμισθος.

Οἱ θέλοντες νὰ ψηφίσωσι πολίτευμα καὶ νόμους διὰ νὰ ἐφαρμόζωνται, — οἱ οἰκτείροντες κακοήθεις Κυβερνήσεις καὶ τὴν δικτατορίαν τῶν οἰκτρῶς ἀπομιμουμένων τοῦ Ναπολέοντος, — οἱ φοβούμενοι τὴν αὐθαίρετον τυραννίαν ὅσον τὴν ὀχλοκρατίαν τῶν πυρπολητῶν τοῦ Κεραμικοῦ, — οἱ εἰλικρινῶς τὴν βλάβησιν ἐλπίδων τοῦ μέλλοντος ποθοῦντες, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συμφωνήσωσι μετ' ἐμοῦ, ὅτι μόνος ὁ ἥλιος τῶν γραμμάτων

συμπληροῦ τὸ ἔργον τοῦ νομοθέτου καὶ τοῦ δικαστοῦ.

Ταῦτα δὲν εἶνε, κατ' ἐμέ, ὄνειρον, διότι γνησίαι ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεΐα, — τὸν τόπον ποιοῦσα, — δύναται νὰ ποιήσῃ ἐναρξίν τοῦ μεγίστου τῆς βελτιώσεως ἔργου διὰ νόμων ἁρμονικῶν πρὸς τὸ πολίτευμα, ὃ δὲ πατριωτισμός, ἡ νοημοσύνη καὶ ἡ πρὸς τὴν πρόοδον τάσις τῆς ὑγιοῦς τοῦ τόπου ἡμῶν μερίδος δύναται νὰ συμπληρώσῃ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὸ ὅλον.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐμνημόνευσα τὰς κυριωτέρας καὶ κατεπειγούσας — κατ' ἐμὴν κρίσιν — ἀνάγκας, καὶ πρὸς κανονικὴν, ἐλευθέραν καὶ ἀκώλυτον λειτουργίαν τοῦ Συνταγματικοῦ πολιτεύματος καὶ πρὸς ἐξομάλυσιν, ὅσον οἷόν τε ταχεῖαν, τῆς ἀγούσης πρὸς τὴν Δημοκρατίαν.

Ἄλλ' ἐὰν καὶ ἡ τελευταία τῶν Συνταγματικῶν ἀπόπειρα ἀποτύχῃ, φρονῶ, ὅτι πᾶσα περαιτέρω ἐνέργεια πρὸς τὸν ἴδιον σκοπὸν, ἔσεται προδήλως χρόνου ἀπώλεια καὶ ὅτι δέον νὰ ἐπιζητηθῇ συντόμως ἡ κάθαρσις τῆς μiasματικῆς καὶ σκοτεινῆς ἀτμοσφαιρας, ἧς ἡ παχεῖα ὀμίχλη διακωλύει καὶ τῆς δικαιοσύνης τὴν δᾶδα καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τὸ φῶς. Πολὺ δ' εὐκόλως δύναται νὰ συντελεσθῇ ἔργον τοιοῦτον, ἐὰν εἰλικρινῶς συνασπισθῶμεν οἱ ἄνθρωποι τῆς τάξεως, ὅπως πατάξωμεν ταῦτο χρόνως τὰ δύο στυγερά φάσματα — τῆς δικτατορίας καὶ τῆς ὀχλοκρατίας.

Β'.

Καθ' ὃν ὅμως χρόνον οἱ ἰθύντορες τῆς ἀτυχοῦς πατρίδος ἡμῶν διὰ τῆς καταργήσεως τοῦ Συντάγματος ὠθοῦσι τὸν Λαὸν καὶ ἄκοντα εἰς ἐπανάστασιν, ὃ Ἑλληνισμός, — περιφρονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Χόβαρτ ἐν Σύρῳ χάριν τῶν Ἀγγλο-τουρκικῶν συμφερόντων, — ἀτιμασθεὶς πρὸ τοῦ Δομοκοῦ χάριν τοῦ Τσάρου, — καταπροδοθεὶς δὲ τὴν 31^{ην} Μαρτίου, καὶ σιδηροδέσμιος ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις πρακτόρων εἰς χεῖρας τοῦ Γερμανοῦ Ἀρχικαγκελαρίου παραδοθεὶς, — τρέχει τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων!

Ἡ ἐν Ἀθήναις θεραπαινὶς τῶν Αὐστριακῶν συμφερόντων, σπαταλήσασα ἑκατοντάδας ἑκατομμυρίων ἐκ τῶν φόρων καὶ τῶν δανείων καὶ τὸν ἄπειρον ἐνθουσιασμόν ἱκανῶν μυριάδων ἀλκίμων νέων, κατέληξε δι' ἀπιστίας πρὸς τὴν ἐντολίδα Βουλὴν εἰς τὸ οἰκτρὸν συμπέρασμα νὰ σχίσῃ τὸν Βερολίνοιον τίτλον, — νὰ ρίψῃ αὐθις εἰς τὴν δουλείαν τὴν ἀπελευθερωθεῖσαν Ἡπειρον καὶ τὴν κατοικίαν τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, — καὶ τέλος νὰ δώσῃ τὴν εὐχαρίστησιν εἰς δεκάδας τινὰς Τούρκων χωροφυλάκων νὰ κατατιβάσωσι καγχάζοντες τὰ ἑλληνικὰ σήματα ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἐν Ἰωαννίνοις καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ταχυδρομείων! . . .

Καὶ μέχρι τινὸς μὲν τὸ μυστήριον ἤτο γνωστόν εἰς ὀλίγους· ἀλλ' ἀπεκαλύφθησαν ἐπὶ τέλει τὰ προδοτικὰ σχέδια τῶν Μοναρχικῶν καὶ πᾶς, — τὰ πράγματα παρακολουθήσας, τὴν δὲ πατρίδα ἀγαπῶν, — μετὰ καρδίας αἵμασταζούσης παρατηρεῖ τοὺς Αὐστριακοὺς, γοργῶ τῷ βήματι, προβαίνοντας πρὸς τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ πρὸς τὴν Πρέβεζαν! ἐπέπρωτο ὁ ἀνάδοχος τῆς Μεγάλης Ἰδέας νὰ παραδώσῃ τὸν πέραν τοῦ Πηνειοῦ ἑλληνισμόν εἰς χεῖρας τῶν δολοφόνων τοῦ Ῥήγα μας!

Συνεπῆς πρὸς ὅσα πρὸ ἐξαετίας διὰ τοῦ τύπου ἐσάλπισα, ἐξακολουθῶ φρονῶν, ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν ξενικῶν συμφερόντων, — διατηροῦσα πάντοτε εἰς τὰ σπλάγγνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ πράκτορας αὐτῆς, — θὰ δηλητηριάξῃ συνεχῶς τὸ αἷμα τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ. — Ἐν ὅσῳ οἱ ἐν Ἀθήναις τὰς τύχας τῆς πατρίδος ἡμῶν διευθύνοντες δὲν ἀποτινάξωσι τὸν ἐπαχθὴ ζυγὸν τῶν πρέσβων, — ἐνόσω δὲν στηρίζωμεν τὸ μέλλον ἡμῶν εἰς τὴν λόγχην, ὡς οἱ Μαυροβούνιοι, οἱ ὡς ἐθνότης πολὺ μικρότεροι ἡμῶν τὸ ἀνάστημα, — ἐνόσω ἡ ταυτότης τῶν συμφερόντων τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ δούλων Λαῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἀλβανῶν δὲν κατανουθῆ ἐπαρκῶς, — οὐ μόνον τὴν ἑνωσιν συμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ νὰ ἐλπίσωμεν δὲν δυνάμεθα, ἀλλ' οὐδὲ ν' ἀπολυτρωθῶμεν ἐκ τῆς κηδεμονίας τῶν ξένων· τούτων ἕνεκεν ἄλλοτε μὲν θὰ ὑπηρετῶμεν τὴν μίαν δύναμιν καὶ ἄλλοτε τὴν ἄλλην κατὰ τὸν ἑκάστοτε πνέοντα

ἀνεμον, πάντοτε ὅμως πρὸς βλάβην καὶ ἡμῶν τῶν λεγομένων ἐλευθέρων καὶ τῶν ὑποδούλων ἀδελφῶν, ἴσως δὲ καὶ μετὰ ζημίαν τῶν λοιπῶν Ἀνατολικῶν Λαῶν.

Ὁ ἐξωθεν ἐρχόμενος κίνδυνος καὶ μέγας εἶναι καὶ ἀκατασχέτως καθ' ἡμῶν ἔρχεται. Φρόνησις στοιχειώδης ὑπαγορεύει εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν νὰ λάβῃ ἐγκαίρως ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα καὶ κατὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐν κρυπτῷ ἐργαζομένων ἐχθρῶν καὶ κατὰ τῶν πέραν τῶν νέων Ἑλληνικῶν ὀρίων.

Γ'.

Καὶ ταῦτα μὲν φρονῶ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν ἡμῶν πραγμάτων, ἀλλὰ φροντίζω τὸ κατὰ δύναμιν περὶ τῶν γενικῶν τοῦ τόπου συμφερόντων, δὲν θέλω βεβαίως λησμονήσει καὶ τὰ ἰδιαιτέρα τῆς Ἐπαρχίας Βώλου συμφέροντα — τὰ τόσῳ καὶ μετὰ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου συνδεόμενα. Δὲν θέλω ἐπιτρέψει, — ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, — νὰ καταπιεσθῶσιν ὑπὸ αὐθαιρέτων Κυβερνητικῶν ἢ δικαστικῶν πιέσεων καὶ παρανομῶν οἱ μόλις πρὸ ἡμερῶν ὀλίγων ἀπαλλαγέντες ἐκ τῆς Σουλτανικῆς τυραννίας συμπολιταί μου, ἀλλὰ θὰ προσπαθῶ διὰ τῶν νομίμων μέσων νὰ προστατεύσω τὰ δικαιώματα παντός πολίτου.

Δὲν θέλω μὲν ἐνισχύσει τὴν λαοφθόρον θεσιθηρίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προτρέπω πάντα συμπολίτην ν' ἀπέχη κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ μάλιστα ὅταν στερῆται τῶν ἀπαιτουμένων προσόντων· ἀλλὰ καὶ δὲν θέλω σιωπήσει, ἐὰν ἴδω, ὅτι οἱ ἐν Ἀθήναις πολιτικοὶ κερδοσκόποι θεωρῶσι τὴν Θεσσαλίαν ὡς λειμῶνα εὐφορον εἰς βοσκὴν κηφῆνων, διότι ὅσον οἱ καλοὶ καὶ εὐσυνείδητοι τοῦ Κράτους λειτουργοί, — δημόσιοι καὶ δικαστικοί, — εἶναι ἐπαίνου ἄξιοι, τόσῳ οἱ παράνομοι καὶ ἀσεβεῖς μοὶ διεγείρουσιν ἀποστροφὴν καὶ ἀπέχθειαν.

Καὶ ἐπὶ τέλει δὲν θὰ ὀκνήσω ν' ἀγωνισθῶ, ὅπως μὴ αἱ ἀνθηραὶ τοῦ Πηλίου κωμπούλεις παραγκωνισθῶσιν, εἴτε εἰς τὰς διοικητικὰς καὶ δικαστικὰς διαιρέσεις, εἴτε εἰς τὰ τῆς συγχωινωσίας μέσα.

Πρὸ πάντων ὅμως θέλω πολὺ προσέξει εἰς

τὸ ζήτημα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μάλιστα ἀφοῦ δὲν ἀγνοῶ τὸν πρὸς τὰ γράμματα πόθον τῶν συμπολιτῶν μου.

Ταῦτα φρονῶν ἐκ πεποιθήσεως, σχηματισθείσης διὰ πολυετοῦς πείρας καὶ εὐτυχῶς ὡς πρὸς τε τὰ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ ἡμῶν πράγματα ὁπαδὸς ἐνθερμος τοῦ μεγάλου τῶν Φερρῶν συμπολίτου, κατέρχομαι εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, πεποισθῶς εἰς τὰ φιλελεύθερα αἰσθήματα τῶν Πηλιωτῶν, οἵτινες δι' ἐπανειλημμένων ἐπαναστάσεων ἐξηγόρασαν τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, ἐξακολουθήσαντες τὸ ἔργον τῶν πατέρων ἡμῶν, — τῶν διὰ τοῦ αἵματός των ποτισάντων γῆν ἐνδοξον εἰς τε τοὺς παλαιούς καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους.

Ἄλλὰ κατέρχομαι ἀνευ συνδυασμοῦ καὶ μετὰ τὸ πρόγραμμά μου ὡς μόνην σημαίαν, διότι τοὺς συνδυασμοὺς ἐθεώρησα πάντοτε ὡς προσβάλλοντας τὴν περὶ τὸ ἐκλέγειν ἐλευθερίαν. Δὲν προέβην δὲ καὶ εἰς τὰς συνήθεις ἐνεργείας πρὸς ἄγραν ψήφων, διότι φρονῶ ἀδιστακτικῶς, ὅτι ἀνέφικτος εἶνε ἡ ἐκλογή «γνησίου» ἀντιπροσώπου, ὅταν οὗτος, κρατῶν δίσκον ἐπαίτου, ζητῇ νὰ ριφθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ ψῆφοι, εἴτε λόγῳ ὑποσχέσεων, εἴτε λόγῳ ἄλλων συμφερόντων, εἴτε διὰ προσπεποιημένων μειδιαμάτων καὶ κουμπαρικῶν ἐνεργειῶν.

Διακηρύξας ὑμῖν οὕτω τὰς ἀρχάς μου κεφαλαιωδῶς, εὐχομαι νὰ εὐρῶ ἐκλογεῖς ἀσπαζομένους αὐτάς, ἵνα, ἐκλεγόμενος, ἐργασθῶ πρὸς πραγμάτων τῶν, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπιτραπῇ ἢ εἰς τὸ κεινοβούλιον εἴσοδος τῶν πρώτως καὶ παρανόμως ἐν Θεσσαλίᾳ ἐνεργουμένων ἐκλογῶν.

Καὶ εἰ μὲν εὐτυχῶς νὰ τιμηθῶ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν πλειόνων, — καίτοι ὑφισταμένων τῶν καλπονοθευτικῶν νόμων, οὓς ἐμαγείρευσαν οἱ ἐν Ἀθήναις Μοναρχικοί, — τὴν ἐπιτυχίαν μου θέλω θεωρήσει ὡς θρίαμβον, ὑποσχόμενος νὰ ἐκτελέσω κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατόν τὰς ἐπαγγελίας μου καὶ νὰ δώσω ὑμῖν λόγον τῶν πεπραγμένων μετὰ τὸ πέραν τῆς ὑψίστης ταύτης ἐντολῆς. Ἄλλὰ καὶ ἐὰν οἱ ἐξ Ἀθηνῶν καλπονοθευταὶ μετὰ ἀποκλείσω-

σωσιν, ἢ ἐὰν αἱ ἀνωτέρω ἀναπτυχθεῖσαι ἀρχαί μου δὲν εὐρωσιν ἢ γὰρ ἐν τοῖς ἐκλογικοῖς σφαιριδίοις, θέλω ἐξ ἴσου εὐγνωμονεῖ τοὺς αὐθορμήτως θελήσαντας νὰ μ' ἐνισχύσωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντός μου καὶ δὲν θέλω παύσει ἀγωνιζόμενος πρὸς ἐπικράτησιν τῶν ἰδεῶν μου καὶ ὑπεράσπισιν τῶν ἡμετέρων δικαιωμάτων.

Εἶθε δὲ οἱ εὐτυχέστεροι ἐμοῦ καὶ διὰ τῆς λευκῆς τῶν πλειόνων ψήφου τιμηθῆσόμενοι ν' ἀποδειχθῶσι κάλλιον ἐμοῦ σκεπτόμενοι καὶ χρησιμώτεροι τῇ κοινῇ καὶ ἀγαπητῇ ἡμῶν πατρίδι.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Νοεμβρίου 1884.

Ὁ Συμπολίτης Σας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ
Δικηγόρος

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ
ΚΑΤΑ
ΤΟΝ ΥΠΕΡ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΑΓΩΝΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΚΩΝΣΤ. ΝΕΣΤΟΡΙΔΟΥ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

Η΄.

Μετὰ τοῦ Μεσολογγίου τὴν πτώσιν ὁ μὲν Ἰβραήμ ἐπέστρεψεν εἰς Μωρέκν, ὁ δὲ Ῥεσσὴτ ἠτοιμάζετο νὰ πολιορκήσῃ τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ ὁ μὲν αἰγυπτιακὸς στόλος ἐπλευσεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν νὰ λάβῃ ἐφόδια, μέρος δὲ τοῦ τουρκικοῦ στόλου ἔμεινε παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος¹. Ὁ δὲ Χοσρέβ μετὰ τοῦ ὑπολοίπου (26 πλοίων, ὧν δύο τῆς γραμμῆς καὶ 6 μονοκρότων) διὰ νὰ κάμῃ καὶ ἄλλην ἀπόπειραν κατὰ τῆς Σάμου². Ἀλλ' οἱ Σίμιοι πέμψαντες

¹ Σ. Μ. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Μεσολογγίου ἀνεχώρησεν ἐκ Νεοκάστρου ὁ μὲν τουρκικὸς στόλος τῇ 29/11 Μαΐου πρὸς τὰ Δαρδανέλια, ὁ δὲ Αἰγυπτιακὸς τῇ 8/20 Μαΐου εἰς Ἀλεξάνδρειαν (Γερβίν. ἐνθ' ἀνωτέρω).

² Σ. Μ. Ὁ κατὰ τῆς Σάμου στόλος συνίστατο κατὰ τὸν Τρικούπη (τόμ. Γ'. σελ. 36) καὶ τὸν Ὁρλάνδον (τόμ. Β'. σελ. 378) ἐκ δύο δικρότων, εἴκοσι ἐπτὰ φρεγατῶν καὶ κορβετῶν καὶ ἐπτὰ βρικίων. Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ τὸν Γερβίνον ἐξέπλευσεν εἰς Σάμον οὐχὶ ὁ Καπετὰν πασσᾶς,

χοήματα εἰς τοὺς Ὑδραῖους; ἔπεισαν αὐτοὺς νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν αὐτῶν. Τῇ 13[25 Ἰουλίου 1826 ἐν ᾧ ὁ Χοσρέβ ἐποιοεῖτο τὰς τελευταίας παρασκευὰς τοῦ ἐφάνησαν εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Σάμου 29 πάρωνες, οὓς διέκει οὗτος Σαχτούρης καὶ 3 πυρπολικά κυβερνώμενα ὑπὸ τοῦ Κανάρη¹. Ἡ πρώτη ἀνευ ἀποτελέσματος μάχη ἐγένετο τῇ ἐπαύριον. Τῇ 16/28 ἦλθον ἐγγύτερον. Μοῖρα ἑλληνικὴ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Σαχτούρη συνῆψε μάχην πρὸς τὰ μεγαλύτερα πλοῖα τοῦ τουρκικοῦ στόλου τεταγμένα ἐν γραμμῇ κατὰ στίχον. Μετὰ σφοδρότατον κανονοβολισμόν ἢ δευτέρα μοῖρα τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ Σπετσιώτου Κολανδρούτσου, προσέβαλε τὸν ἐλαφρόν στόλον τῶν Ὁσμανλίδων, εὐρισκόμενον μετὰ τοῦ μονοκρότου τοῦ Χοσρέβ ὀπισθεν τῆς γραμμῆς τῶν μεγάλων πλοίων. Ὁ Κανάρης ἐξελέξατο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἵνα διευθύνῃ τὸ πυρπολικόν του κατὰ τοῦ πλοίου τοῦ Καπετὰν πασσᾶ, ἀλλ' ἐπιτυχῆς τοῦ πηδαλίου στροφή ἔσωσε τὸ μονοκροτον τοῦτο καὶ τὸ ἐφόλιον, ἐφ' οὗ ἐπέστρεφεν ὁ Κανάρης εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ν' ἀμύνηται κατὰ τῶν βιφθέντων ὑπὸ τῶν Τούρκων πλοιαρίων πρὸς καταδίωξιν αὐτοῦ. Ὁ ἥρωας Κανάρης διέφυγε μὲν τοὺς ἐχθρούς του, ἀλλ' ἐπληρώθη βαρέως².

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἀμόφτεροι οἱ στόλοι ἔμενον ἀπέναντι ἀλλήλων· μετὰ δὲ τοῦτο ὁ Χοσρέβ, μετὰ ἐπιδείξεις τινὰς κατὰ τῆς Σάμου, θεωρήσας συνετόν ν' ἀπέλθῃ εἰς τὸν κόλπον τῆς Σμύρνης καὶ ἐπιδιορθώσῃ τὰς βλάβας τοῦ μονοκρότου κατέλιπε τὴν

ὅστις διευθύνθη εἰς Νεοκάστρον, ἀλλ' ὁ Ταχίρ πασσᾶς (τόμ. Β'. σελ. 249). Τῷ Γερβίνῳ ἀκολουθεῖ καὶ ὁ Μένδελσων (τόμ. Α'. σελ. 595).

¹ Σ. Μ. Κατὰ τὸν κ. Ὁρλάνδον (τόμ. Β'. σελ. 383) δὲν ἦτο μόνον ὁ Σαχτούρης, ἀλλὰ καὶ οἱ ναύαρχοι τῶν Σπετσῶν Ἀνδρουτσῶς καὶ τῶν Ψαρῶν ὁ Ἀποστόλης. Συνίστατο δὲ κατ' αὐτὸν ὁ στόλος ἐκ 12 σπετσιωτικῶν καὶ 3 πυρπολικῶν, ἐκ 13 ὑδραϊκῶν καὶ 4 πυρπολικῶν καὶ ἐξ 6 ψαριανῶν καὶ ἐνὸς πυρπολικοῦ, τὸ ὅλον ἐκ 33 πλοίων καὶ 8 πυρπολικῶν εἰς τόσον ἀριθμὸν πλοίων ἀναριθμᾷ τὸν στόλον ὁ Γερβίνος (τόμ. Β'. σελ. 250) καὶ ὁ Μένδελσων (τόμ. Α'. σελ. 595).

² Σ. Μ. Ἴδε τὰ περὶ τῆς ναυμαχίας ταύτης τὸν κ. Ὁρλάνδον (τόμ. Β'. σελ. 384 καὶ ἐξῆς), τὸν Γερβίνου (τόμ. Β'. σελ. 250) τὸν Μένδελσωνα (τόμ. Α'. σελ. 595) καὶ Τρικούπη (τόμ. Α'. σελ. 36). Ἐπληρώθη δὲ ὁ Κανάρης ἐλαφρῶς κατὰ τὸν κ. Ὁρλάνδον (τόμ. Β'. σελ. 386) ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἀφοῦ ἀπώλεσε τρεῖς ναύτας. Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Τρικούπης (τόμ. Α'. σελ. 37.)

διοίκησιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου εἰς ἄνδρα ἀνδρείον καὶ εὐσταθῆ, τὸν Καπετὰν βέρην Ταχίρ πασσᾶν¹.

Ὁ Μιαούλης φέρων ἐπικουρίαν ἠνώθη μετὰ τοῦ Σαχτούρη καὶ ζήτησας τὸν ὀθωμανικὸν στόλον συνήντησεν αὐτὸν τῇ 27/10 Σεπτεμβρίου ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Μυτιλήνης. Κατὰ τὴν ἑαυτοῦ συνήθειαν κινήσεις διὰ νὰ ἔχῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν ἄνεμον προσέβαλε τὸν ἐχθρὸν περὶ τὴν 6 μ. μ. Ὁ κανονοβολισμὸς διήρκεσε μέχρι μέσων νυκτῶν. Ὁ ναύαρχος Jurien de la Gravière διηγεῖται ἡμῖν τὴν μάχην τῆς ὑστεραίας. «Οἱ μὲν Τούρκοι ἦσαν ἐπὶ τῆς Μ. Α. ἀκτῆς τῆς Μυτιλήνης, οἱ δὲ Ἕλληνες παρήλαυον ἀπρὸ αὐτῶν καιροφυλακτοῦντες νὰ ῥίψωσι κατ' αὐτῶν τὰ πυρπολικά των. Καίτοι ἡ αὔρα ἦτο ἐπιπλοῖαν ἐλαφρά, τὰ πάντα ἤδη ἦσαν ἐν κινήσει ἐν ταῖς δύο γραμμαῖς. Εἰς πᾶρων διευθύνθη πρὸς τουρκικὸν πλοῖον, ὅπερ ἔκρυπεν αἰφνιδίως τὰ ἱστία αὐτοῦ καὶ παρουσίασεν οὐχὶ ἀνευ δεξιότητος εἰς τὸ πυρπολικὸν τὴν κανοστοιχίαν του. Τὸ πυρπολικὸν πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν ἡμετέρων ἀξιωματικῶν δὲν ἐβράδυνε ν' ἀναφανῆ σῶον καὶ ἀκέραιον, ἀφοῦ ἐκαλύφθη ἐκ βλημμάτων καὶ τρόπον τινὰ κατεποντίσθη ἐν στροβίλῳ καπνοῦ. Ὁ πλοίαρχος ἐποίησθε τὰς κινήσεις εὐρωπαϊστί, ἀλλ' αἱ σφαῖραι ἐρίπτοντο τουρκιστί. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ θαυμάσῃ τις, διότι μετὰ μακρὰν νυκτερινὴν μάχην δὲν ἐβλεπεν ἐν τοῖς δύο στόλοις ἢ ἀσημάντους βλάβας; Ἐν τουρκικὸν μονόκροτον εἶχεν ὀπὴν σφαίρας ἐν τῷ μεγάλῳ αὐτοῦ δόλωι, ἕτερον δὲ εἶχε τὸν πόδα (σχοινίον) σιπάρου (κούντρος) τετραμυκτισμένον. Ἐκ τῶν ἑλληνικῶν παρώνων ὁ μὲν ἤλλαξε τὸ μέγα ἐπιστήλιόν του (τὸ τσιμποῦκι) ὁ δὲ ἐπιδιόρθωνε τὸν ἐπίδρομον (τὴν μποῦμαν). Τὰ σκάφη τῶν δύο στόλων δὲν παρουσίαζον οὐδεμίαν βλάβην.»

«Τὴν ἀρχὴν τῆς πρωΐας ἠκολούθησεν εἰδός τι ἀνακοχῆς ὁ τε τουρκικὸς στόλος καὶ ὁ στολισκός τῶν Ἑλλήνων στενοχωρούμενοι ἐκ τῆς ἀβεβαιότητος τῆς αὔρας, ἐλάμβανον ἀναψυχὴν ἀπὸ κοινῆς συμφωνίας. Οἱ Ἕλληνες εἶχον τότε 50 πλοῖα (4 polacres, 44 πάρωνας καὶ 2 ἡμιολίας). Οἱ Τούρκοι ἐξηκολούθουν ἀναπτύσσοντες 2 πλοῖα, 6 μονόκροτα, 4 δρόμωνα, καὶ 8 πάρωνας. Ὁ Μιαούλης πάντοτε δεξιός, πάντοτε χειριστής, ἐ-

¹ Σ. Μ. Κατὰ τὸν Γερβίνου (τόμ. Β'. σελ. 250) ὁ Χοσρέβ δὲν ἀνήλθεν εἰς Σμύρνην, ἀλλ' ἔμεινεν ἐν Μυτιλήνῃ. Τὰ αὐτὰ λέγει ὁ κ. Ὁρλάνδος (τόμ. Β'. σελ. 392), καὶ ὁ Τρικούπης (τόμ. Α'. σελ. 37.)

ἠγνώριζε καὶ ἔχῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν ἄνεμον. Μετὰ μετ' ἡμέρας τῆς αὔρας ἰσχυροτέρας γενομένης οἱ Ἕλληνες κατόρθωσαν νὰ πλησιάσωσι τὸν ἐχθρὸν... Ὁ Ἰβραήμ πλοίαρχος ἦσαν ἀληθῶς θαυμαστοί, πολλὰκις διερχόμενοι διὰ τῶν κανοστοιχιῶν τῶν Τούρκων, ὑπομένοντες, χωρὶς νὰ φαίνωνται κλονιζόμενοι, τὸ σφοδρὸν πῦρ, ὅπερ ἔμελλε νὰ τοὺς ἐκμηδενίσῃ καὶ ἔκαμνε τὸ ὕδωρ ν' ἀναπηδᾷ ἐξ ὄλων τῶν μερῶν πέριξ αὐτῶν. Τὸ πλεῖστον τοῦ καιροῦ οἱ Ἕλληνικοὶ πάρωνες περιερίζοντο ἀντιπυροβολοῦντες χωρὶς νὰ ἐξέλθωσι τῆς γραμμῆς. Ἄλλοτε δὲ συνεπικνουῦντο περισσότερο διὰ ν' ἀπειλῶσι, νὰ καταπονήσῃ, νὰ περικυκλώσῃ πλοῖον ἐχθρικὸν ἀπομακρυνθὲν ἐκ τῆς θέσεώς του.

Ἦλθε τέλος ἡ στιγμή, καθ' ἣν τὰ πυρπολικά εἰσῆρχοντο εἰς τὸν ἀγῶνα. Ὁλος ὁ ὀθωμανικὸς στόλος φαίνεται θορυβούμενος ὑπὸ κρυφίου τρόμου. Ἐκ τῶν πλοίων τὰ μὲν φθάνουσιν ἀπροσδοκίτως, τὰ δὲ ῥίπτοντα τὰ ἱστία ἐπὶ τῶν ἰσθίων ἔστησαν αἰφνιδίως. Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἡ γραμμὴ διασπᾶται ἐν μόνον μονόκροτον ἐν τῷ θορύβῳ ἐκείνῳ δὲ ἀπώλεσεν ἔτι τὸ θάρρος, τὸ μονόκροτον ἐφ' οὗ ἐπιβραίνε ὁ Καπετὰν βέρης.

«Πολὺ μακρὰν τῶν πλοίων, τὰ ὅποια ὄφειλον νὰ τὸ ὑποστηρίξωσιν, κρατεῖ τὸν ἄνεμον. Δέκα καὶ τρεῖς πάρωνες τρέχουσι συγχρόνως καὶ τὸ περικυκλοῦσι. Τὸ μονόκροτον κανονοβολεῖ καὶ ἐκ τῶν δύο κανοστοιχιῶν. Εἶνε ἀγριόχοιρος ἐν τῇ ἐσχάτῃ εὐρισκόμενος ἀνάγκῃ, ἀγριόχοιρος κρατῶν τοὺς κύνας μακρὰν. Εἰς πᾶρων ἀποσπᾶται ἐκ τοῦ πλησιέστατου κύκλου τῶν προσβαλλόντων. Ἡ αὔρα ὄθει ταχέως αὐτὸ πρὸς τὴν πρύμνην τοῦ Ταχίρ πασσᾶ· μία δὲ τῶν συρομένων λέμβων, ὧν ἡ εἰδικὴ ἀποστολὴ εἶνε νὰ παρεκτρέπη τὰ πυρπολικά, τὸ ἐμποδίζει καὶ συλλαμβάνει αὐτὸ κατὰ τὴν πορείαν του, παρεκτρέπει καὶ τὸ ἐγκαταλείπει εἰς τὸν παραφέροντα αὐτὸ ἄνεμον. Γλῶσσαι φλογῶν, αἱ ἀμέσως παρηκολούθησεν ἔκρηξις, ἀγγέλλει εἰς τὸν τουρκικὸν στρατὸν τὸν κίνδυνον, ὃν ὁ ἀρχηγός του ἕνεκα τῆς ἀξιοσημειώτου ἀταραξίας διέφυγε. Περὶ τὴν 4^{ην} τὸ πῦρ παύει. Κληθέντες ὑπὸ τῶν ἐπανειλημμένων σημειῶν τοῦ Ταχίρ πασσᾶ οἱ Τούρκοι συλλέγονται κατὰ μικρὸν περὶ τὸ μονόκροτον τοῦ ναυάρχου. Οἱ ἡμέτεροι ἀξιωματικοὶ ἐπιβεβαιούσι τὰς βλάβας. Δύο πλοῖα ἑλληνικὰ ἀπώλεσαν τοὺς ἰστούς, τὰ ἱστία κρέμονται ὡς ῥάκη, κεραταὶ θραυσθεῖσαι φράττουσι τὰ σκεῦη καὶ αὐτὰ τὰ σκάφη φέρουσιν

»άνάριθμα σημεία. Ἐπολέμησαν τὴν φορὰν ταύτην
»ἐκ μικρᾶς ἀποστάσεως καὶ μετὰ μείζονος μανίας.¹

Οἱ Τοῦρκοι διίσχυρίσθησαν, ὅτι ἐν τῇ μάχῃ ταύ-
τη ἀπώλεσαν 22 ἄνδρας φονευθέντας ἢ πληγωθέν-
τας, καὶ εἶχον βυθίσει δύο πάρωνας ἑλληνικούς κατὰ
τὴν ἐσπέραν. Τῇ ὑστεραίᾳ ὁ Χοσρέβ πασσᾶς ἐπα-
νερχόμενος ἐκ τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης μετὰ τῆς
ναυαρχίδος του ἐδυνήθη νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν θρίαμβον
τοῦ Ταχίρ πασσᾶ μείναντος κυρίου τοῦ πεδίου
τῆς μάχης.

Ὁ Μικρούλης βέβαιος, ὅτι ἀπέκρουσε τὰ σχέδια
τοῦ ἐχθροῦ του κατὰ τῆς Σάμου, ἀπέπεμψεν ὅλους
σχεδὸν τοὺς ναυτικούς Ἕλληνας εἰς τοὺς λιμένας
των καὶ ἐκράτησε μόνον 9 πάρωνας διὰ νὰ ἐπι-
τηρῆ τὰς κινήσεις τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου.² Τῇ 24/6
᾽Οκτωβρίου ἅμα ἡμέρᾳ ὁ στολίσκος του, ὅστις πε-
ριέπλεεν ἐν τοῖς ὕδασι τῆς Μυτιλήνης, εὐρέθη ἀ-
μέσως ἐν μέσῳ τῶν πλοίων τοῦ Χοσρέβ. Σφοδρῶς
κανονοβολούμενος ἡμύνητο ἀνδρείως. Ἐπελοῦσης
νηνεμίας ὀθωμανικὸν μονόκορον ἐσύρετο ὑπὸ 37
λέμβων διὰ νὰ προσβάλλῃ ἐκ τοῦ σύμπεγυς τὰ πλοῖα
τοῦ Μιαούλη, ἀλλ' ὁ πλησιέστατος πάρων τῶν
Ἑλλήνων ἤρξατο κατὰ τῶν λέμβων τοῦ ἐχθροῦ το-
σοῦτον σφοδρὸν πῦρ, ὥστε ἠνάγκασεν αὐτοὺς ν'
ἀποσυρθῶσιν. Αἱ δὲ τῶν Ἑλλήνων λέμβοι πάλιν ἐρρυ-
μούλησαν πυρπολικὸν διοικούμενον ὑπὸ τοῦ Μιχαήλ
Ῥούφου πρὸς σῶμα πλοίων τουρκικῶν ἀλλὰ καὶ αὐ-
ταὶ ἐκωλύθησαν ἐπίσης καθ' ὁδὸν ὑπὸ τοῦ πυρ-
πολικῶ τῶν ὀθωμανῶν καὶ ἀπώλεσαν πολλοὺς ἄν-
δρας. Ἡ νύξ ἐπῆνεγκε τὸ τέλος εἰς τὴν μάχην.³

Ὁ Χοσρέβ ἀπενθαρρυνθεὶς εἰσηλθεν μετ' ὀλίγον εἰς
Δαρδανέλλια.

(Ἐπεταί συνέχεια.)

¹ Σ. Μ. Ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ παρευρέθησαν οἱ Γάλλοι Δὲ Ῥιγνῆς (De Rigny) καὶ Γουιλμινώτος (Guilliminet), οἵτινες ἐθαύμασαν τὴν τόλμην μεθ' ἧς τὰ μικρὰ ἑλληνικὰ σκάφη προσέβαλλον τὰς μεγίστας τῶν φρεγατῶν (Μένδελσ. τόμ. Α'. σελ. 596). Τὰ κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην ἱστοροῦσιν ὁ Τρικούπης (τόμ. Δ'. σελ. 37 καὶ ἐξῆς), ὁ κ. Ὁρλάνδος (τόμ. Β'. σελ. 393 καὶ ἐξῆς) ἐν συντόμῳ ὁ Γερβίνος (τόμ. Β', σελ. 250) καὶ ὁ Μένδελσων (ἐνθα ἀνωτέρω).

² Σ. Μ. Ὁ Μιαούλης εἶχε κατὰ τὸν Τρικούπην 12 πολεμικὰ πλοῖα καὶ 3 πυρπολικά (τόμ. Δ'. σελ. 40) εἰς τόσον ἀριθμὸν ἀναδιβάξει τὰ πλοῖα καὶ ὁ κ. Ὁρλάνδος (τόμ. Β'. σελ. 396.)

³ Σ. Μ. Τῇ 25/7 ᾽Οκτωβρίου κατὰ τὸν κ. Ὁρλάνδον (τόμ. Β'. σελ. 397)

⁴ Σ. Μ. Τὴν ναυμαχίαν ταύτην περιγράφει ὁ Τρικούπης (τόμ. Δ'. σελ. 40) καὶ ὁ κ. Ὁρλάνδος (τόμ. Β'. σελ. 396 καὶ ἐξῆς).

A. T A I N E
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟΥ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΝ ΙΤΑΛΙΑΙ.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

«Παρωργισμένοι, φρυάττων ἐκ λύσης, ἐγενόμεν ὡς
»ὄφις καὶ ἠσπάσθην μέτρον ἀπελπιστικόν. . . Περιέ-
»μεινα, ἵνα οἱ ὀκτὼ μεταβῶσι νὰ γευματίσωσι· τότε
»μείνας μόνος καὶ βλέπων, ὅτι οὐδεὶς δορυφόρος μὲ
»παρετήρει, ἐξῆλθον τοῦ μεγάρου καὶ ἔδραμον πρὸς
»τὸ ἐργαστήριόν μου, ἐνθα ὠπλίσθην δι' ἐγχειριδίου,
»εἶτα δ' ἀπῆλθον πετῶν μέχρι τῆς οἰκίας τῶν ἀντιπά-
»λων μου. Εὐρον αὐτοὺς εἰς τὴν τράπεζαν. Ὁ νέος
»Γεράρδος, πρωτοεργὸς τῆς ἐριδος, ἐπέπεσεν ἀμέσως
»κατ' ἐμοῦ. Ἐπληξα αὐτὸν εἰς τὸ στῆθος δι' ἐγ-
»χειριδίου, ὅπερ διαμπαξ διήλασε τὸ κολόδιον,
»τὸ περιλαίμιον καὶ τὸ ὑποκάμισον αὐτοῦ, ἀλλ'
»ὄμως χωρὶς νὰ ψαύσῃ καὶ τὴν σάρκα καὶ προξε-
»νήσῃ βλάβην τινά. Ἐκ τῆς εὐκολίας, μεθ' ἧς τὸ
»ὄπλον μου ὠλίσθησε καὶ ἐκ τοῦ τριγμοῦ τῶν δια-
»ρηγνυμένων ἐνδυμάτων, ἐνόμισα ὅτι ἐπλήγωσα
»βαρέως τὸν ἐχθρόν μου, ὅστις ἐκ τρόμου ἔπεσε
»χαμαί. «Προδόττι! ἐνεφώνησα, ἐπέστη ἡ ἡμέρα,
»καθ' ἣν θέλω φονεύσει πάντας.» Ὁ πατήρ, ἡ μή-
»τηρ καὶ αἱ ἀδελφαί, νομίζοντες ὅτι ἡ ὥρα τῆς
»τελευταίας κρίσεως ἐσήμανε, προσέπεσαν γονυ-
»κλιεῖς, ἐπικαλούμενοι ἔλεος μεγαλοφώνως. Βλέ-
»πων ὅτι δὲν ἐτόλμων νὰ ὑπερασπίσωσιν ἑαυτοῦς,
»καὶ ὅτε ὁ Γεράρδος ἔκειτο ὡς πτώμα, ἔκρινα ἀγε-
»νὲς νὰ κκοποιήσω αὐτοῦς, πάντοτε δὲ μανιώδης,
»ἐπῆδησα κάτω τῆς κλίμακος. Ἐν τῇ ὁδῷ εὐρον
»τὴν λοιπὴν οἰκογένειαν ἀποτελουμένην ἐκ δωδε-
»κάδος τουλάχιστον ἀτόμων. Ὁ μὲν εἶχε σιδηρᾶν
»δίκελλαν, ὁ δὲ χονδρὸν σωλῆνα ἐκ τοῦ αὐτοῦ
»μετάλλου, ἐκεῖνοι μὲν σφύρας ἢ ἄκμονας, οὐ-
»τοι δὲ ῥάβδους. Ὁρμησα εἰς τὸ μέσον αὐτῶν ὡς
»ταῦρος, καὶ διὰ τῆς ὀρμῆς ἀνέτρεψα τέσσαρας
»ἢ πέντε. Ἐπεσα καὶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν, ἐξα-
»κολουθῶν νὰ στρέψω τὸ ἐγχειρίδιον δεξιᾷ καὶ ἀρι-
»στερᾷ!»

Πάντοτε ἡ χρῆσις τῆς χειρὸς παρακολουθεῖ τὴν
διάνοιν αὐτοῦ, ὡς ἡ ἔκρηξις τὸν σπινθῆρα. Ὁ ἐσω-
τερικὸς σάλος, ἐπικρατέστερος ὢν, ἀποκλείει τὴν
σκέψιν, τὸν φόβον, τὸ αἰσθημα τοῦ δικαίου, πᾶσαν
τὴν παρέμπτωσιν ὑπολογισμῶν καὶ συλλογισμῶν,
οἵτινες, ἐν κεφαλῇ πεπολιτισμένη, ἢ ἐν κράσει φλεγ-

ματικῇ παρεμβάλλουσι χρόνον καὶ φραγμὸν ἀσθενῆ
μεταξὺ τῆς πρώτης ὀρμῆς καὶ τῆς τελικῆς ἀπο-
φάσεως. Ἐν ξενοδοχείῳ ὁ ξενοδόχος, ἔχων βεβαίως
λόγους νὰ ἀνησυχῇ, ἀπήτησε νὰ πληρωθῇ, πρὶν
παράσχη αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα. «Οὐδὲ στιγμὴν ἔκλεισα
»τοὺς ὀφθαλμούς, λέγει, διήλθον τὴν νύκτα ζητῶν
»μέσον ἐκδικήσεως. Ἐσκέφθην τὸ πρῶτον νὰ ἐμ-
»βάλω πῦρ εἰς τὸν οἶκον· εἶτα νὰ σφάξω τοὺς κα-
»λοὺς ἵππους, οὗς ὁ ξενοδόχος εἶχεν εἰς τὸν σταῦ-
»λον αὐτοῦ. Ταῦτα πάντα μοὶ ἐφάνιντο εὐεκέ-
»λεστα, ἀλλ' ἐπίσης δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ σωθῶ-
»μεν ἐγὼ καὶ ὁ συνέταιρός μου.» Ἀρκεῖται νὰ κατα-
»κερματίσῃ καὶ σχίτῃ τέσσαρας κλίνας δι' ἐγχειρι-
»δίου.— Ἄλλοτε πάλιν ἀσχολούμενος εἰς τὴν χώ-
»νευσιν τοῦ Περσέως, κατελήφθη ὑπὸ πυρετοῦ ἢ
»ὑπερβολῇ τῆς θερμότητος καὶ αἱ παρατεταμέναι
»ἀγρυπνίαι, ἃς ὑπέστη ἐπιτηρῶν τὴν τῆξιν τοῦ με-
»τάλλου, οὕτως ἐξήντησαν αὐτόν, ὥστε ἐφάνετο
»ἀγωνιῶν. Ὑπηρετῆς προσδραμῶν λέγει, ὅτι ἡ χώ-
»νευσις ἀπέτυχεν. «Ἐξέβαλον φοβεράν φωνήν, ἀντη-
»γήσασαν μέχρι τοῦ ἐβδόμου οὐρανοῦ. Ἐπήδησα
»κάτω ἐκ τῆς κλίνης, ἔλαβον τὰ ἐνδύματα καὶ
»ἤρχισα νὰ ἐνδύωμαι, διαμοιράζων χάλαζαν ποδο-
»κτυπημάτων καὶ γρονθοκοπημάτων εἰς τὰς θερα-
»παίνας, τοὺς ὑπηρετάς, καὶ πάντας, ὅσοι ἤρχοντο
»νὰ μὲ συνδράμωσιν.»— Ἄλλοτε ποτε ἦτο ἀσθενῆς,
ὁ δὲ ἱατρός εἶχεν ἀπαγορεύσει νὰ δώσωσιν αὐτῷ νὰ
»πίῃ ἢ θεραπευτῆς ἐξ οἴκου ἔδωκεν αὐτῷ ὕδωρ.
»Μοὶ εἶπον βραδύτερον, ὅτι ταῦτα μαθῶν ὁ πτωχὸς
»μου Felice μικροῦ ἐδέησε νὰ πέσῃ πρηνῆς, ἔλαβεν
»ἔπειτα ῥάβδον καὶ ἤρξατο νὰ τύπτῃ σφοδρῶς τὴν
»θεραπευτῆν, κραυγάζων. «Α! προδόττις, ἐφόνευσας
»αὐτόν!» Οἱ ὑπηρεταὶ ἦσαν ταχεῖς εἰς τὸ προσβάλ-
»λουν, ὅσον οἱ κύριοι αὐτῶν, οὐ μόνον διὰ ῥάβδων,
»ἀλλὰ καὶ διὰ ξιφῶν. Ἐν τῷ ὅ Benvenuto ἦτο
»καθειργημένος ἐν τῷ πύργῳ Saint-Ange, ὁ μαθητῆς
»αὐτοῦ Ἀσκάνιος, συνήντησε Michele τινά, ὅστις
»σκώπτων εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ὁ Benvenuto ἀναμφιβόλως
»ἀπέθανε. «Ζῆ, ἀπήντησεν ὁ Ἀσκάνιος, ἀλλὰ σὺ θά
»ἀποθάνῃς!» «Καὶ παραχρῆμα ἐπληξεν αὐτόν δις
»διὰ τοῦ ξίφους εἰς τὴν κεφαλὴν. Διὰ τῆς πρώτης
»πληγῆς ἐρριψεν αὐτόν χαμαί, διὰ δὲ τῆς δευτέρας,
»ὀλισθήσαντος τοῦ ξίφους ἀπέκοψε τρεῖς δακτύλους
»τῆς δεξιᾶς χειρὸς.» Ὑπάρχει ἀπειρία γεγονότων
»τοιούτων. Ὁ Benvenuto τραυματίζει ἢ φονεύει
»τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Luigi, τὴν ἐταίραν Pen-
»silea, τὸν ἐχθρόν αὐτοῦ Pompeo, ξενοδόχος, ἄρ-
»χοντα, ληστὰς, ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ πανταχοῦ.

Λάβωμεν μίαν τῶν ἱστοριῶν τούτων καὶ ἐξετάσωμεν
ἀπάσας τὰς λεπτομερείας τῆς διηγήσεως, αἵτινες
ἀπεικονίζουσι τὰ αἰσθηματα.

A. A.
(Ἐπεταί συνέχεια.)

ΙΟΥΛΙΟΥ ΣΙΜΩΝΟΣ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 45.)

Κατὰ πρῶτον πτωχὸς πατὴρ οἰκογενείας, ἔχων
πολλὰ τέκνα καὶ ζῶν ἀπὸ τῆς ἐργασίας του, δὲν
δύναται νὰ πληρῶσῃ τόσον, ὅσον ὁ μέγας τοκο-
»λήπτης ἢ ὁ πλούσιος ἰδιοκτήτης. Ἐκτὸς δὲ τούτου
ἢ κυριώτερα ὑπηρεσία, ἢν μᾶς ἀποδίδει τὸ κράτος
εἶνε νὰ μᾶς ἐξαφκλίσῃ τὴν εἰρηνικὴν κάρπωσιν
ἐκείνου, ὅπερ μᾶς ἀνήκει. Ἄν ὁ Ἰωάννης ἔχη ἐν
ἐκατομμύριον, τῷ ἐξασφαλίζει τὴν κάρπωσιν ἐνὸς
ἐκατομμυρίου, καὶ ἂν ὁ Πέτρος ἔχει μόνον χιλίας
»δραχμάς, τῶν χιλίων τούτων δραχμῶν τὴν κάρπωσιν
τῷ ἐξασφαλίζει τὸ κράτος. Δὲν εἶνε δίκαιον, ὥστε
»ἀσφάλεια ἢ σπουδαιότερα δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἀπο-
»λαύει ταύτη· καὶ ἡ δυσκολώτερα δι' ἐκεῖνον, ὅστις
»τὴν παρέχει, νὰ ἦνε ἐπίσης ἐκείνη, τὴν ὁποίαν
»πληρῶνει τις ἀκριβότερον;— Ἐνοῶ καλῶς τοῦτο,
»ἀνίδοχέ μου, ὁ νόμος εἶνε δίκαιος. Ἀλλὰ πιστεύετε,
»ὅτι δὲν ἀπατῶσι καὶ ὑμᾶς, ἀνάδοχέ μου; Ὑπάρχει
»παῖς εἰς τὸ σχολεῖον, ὅστις μοὶ λέγει ὅτι ὁ πατήρ
»μου πληρῶνει τοὺς φόρους του χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ
»τούτους, καὶ ὅτι ὁ πατήρ του ὑπεχρεώθη νὰ ἐξο-
»φλήτῃ εἰς αὐτὸν τοὺς ἰδικούς του ποσάκις, καὶ
»δὲν δύναται νὰ τελειώσῃ.— Φίλε μου, πρέπει κατὰ
»πρῶτον νὰ θέσῃς τὴν ἀρχήν, καὶ τούτου γενομένου
»νὰ προσπαθήσῃς δι' ὅλων τῶν μέτων νὰ καταστή-
»σῃς τὴν ἐφικμογὴν ταύτης δυνατὴν. Τοῦτο εἶνε
»δυσκολώτατον, καὶ συμβαίνει πολλάκις ὥστε ἡ δια-
»νομὴ νὰ ἦε ἀτελεστάτη.— Ὡς πρὸς ἐμέ, εἶπεν ὁ
»Ἰωάννης, ὅστις ἤρχιζε νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ἐμβρί-
»θειάν του, καὶ ὅστις πιθανῶς ἐπανεύρισκεν ἐν τῇ
»μνήμῃ του ὀλίγα λείψανα ῥητορείας τοῦ πάππου
»του, ὡς πρὸς ἐμέ, ἂν ἤμην ὁ δ. δάσκαλος γνωρίζω
»τί θὰ ἔκαμνον.— Ἀληθῶς; Κοινοποίησόν μοι λοιπὸν
»τὴν ἐφευρετὴν σου· διότι ὁμολογῶ ὅτι δὲν εἶμαι
»ἀρκετὰ βέβαιος περὶ τοῦ ἀλανθάστου μου, ὅσον σὺ
»περὶ τοῦ ἰδικοῦ σου.— Ὅχι προσεκάλουν ὅλους τοὺς
»πολίτας, εἶπεν ὁ Ἰωάννης, καὶ θὰ ἔλεγον εἰς αὐτούς:
»Ὅχι μοὶ εἶπητε ἀκριβῶς πότα κερδίζετε κατ' ἔτος

καὶ πόσους ἔχετε νὰ διαθρέψετε. Σημειώσατε καλῶς, ἀνάδοχέ μου, ὅτι δὲν ἤθελον πιστεύσει εἰς τὸν λόγον τῶν, ἀλλ' ἤθελον πληροφορηθῆ περὶ τούτου παρὰ τῶν γειτόνων, ἢ δι' ἄλλων μέσων. Καὶ ὅταν μάθω βασίμως, τί λαμβάνει κατ' ἔτος ἕκαστος, θὰ ἔλεγον: Τὸ κράτος ἔχει ἀνάγκην ποσοῦ τινος διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας του. Θὰ διανείμω τοῦτο μεταξὺ τῶν φορολογουμένων ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματός των καὶ τοῦτο θὰ εἶνε σύμφωνον πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ τὴν δικαιοσύνην. Ἄντι τούτου, ἀνάδοχέ μου, τί κάμνετε ὑμεῖς; Φορολογεῖτε πάντα τὰ εἶδη, ὡς ἔτυχε. Μὲ διατάσσετε νὰ πληρώσω, εἶπε μετὰ σοβαρότητος, διὰ τὸν καπνόν, ὃν καπνίζω, διὰ τὸν οἶνον, ὃν πίνω. Φορολογεῖτε τὰς εἰσερχομένας εἰς τὴν Ἑλλάδα πραγματείας. Παρεμβαίνετε εἰς τὰς κληρονομίας καὶ εἰς τὰ μεταξὺ ἰδιωτῶν συμβόλαια διὰ νὰ λάβητε φόρον. Νομοθετεῖτε φόρον ἐπιτηδεύματος διὰ τοὺς ἐργαζομένους, ὡς ἂν ἦτο σφάλμα τὸ νὰ ἐργάζηται τις.

Δὲν ἠδυνάμην νὰ κρατήσω τὸν γέλωτα, ἀκούων, ταῦτα, ἀλλ' αὐτός, μὴ ὦν ἀκόμη εἰς τὸ τέρας τοῦ μαθήματός του, ἐξηκολούθει μετὰ σοβαρᾶς ἀταραξίας. «Δὲν βλέπω ἀρχὴν τινὰ ὑγιᾶ εἰς ταῦτα, οὔτε ἀρμονίαν. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναλογίας, τὴν ὁποίαν ἐπικαλεῖσθε, καταστρέφεται: διότι ἂν ὁ πλούσιος πληρώνῃ περισσότερο ἕνεκα τῆς πολυτελείας του, πληρώνει ἐν ἰσότητι ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης του, καὶ ἡ ἰσότης αὕτη εἶνε ἀδικία αὐταπόδεικτος, ἐπειδὴ φορολογεῖ παρανόμως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸν πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν.

— Στάθῃτι, τῷ λέγω. Σὺ πρὸ ὀλίγου ἦσο πολὺ ἀμαθὴς καὶ ἤδη εὐρίσκω ὅτι σὺ ἔχεις πολλὴν μάθησιν, ἢ μᾶλλον πολλὴν μνήμην. Τὸ σύστημα τοῦ μοναδικοῦ φόρου, ὑπὲρ τοῦ ὁποῦ ὁ πάππος σου εἶνε ἐνθουσιασμένος, καὶ ὑπὲρ τοῦ ὁποῦ καὶ ἐγὼ ἔχω ἀδυναμίαν τινὰ, εἶνε πολὺ ἐπαγωγόν, ἀλλὰ μένει νὰ ἴδωμεν ἂν δύναται ποτε νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο στηρίζεται ἐπὶ ἀληθοῦς ἰεροκρισίας· καὶ πᾶσα ἰεροκρισία εἶνε καθ' ἑαυτὴν μισητὴ καὶ ὅταν κατὰ δυστυχίαν δὲν κατορθοῖ νὰ ἐξαγάγῃ τὴν ἀλήθειαν, ἔχει τότε συνεπείας πολὺ ὀλεθρίας. Παῖς ὡς σὺ δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι θὰ ἦνε πάντοτε εὐκολον νὰ μάθῃ ἀκριβῶς ποῖον εἶνε τὸ εἰσόδημα ἑκάστου, ἀλλὰ σπουδαῖος ἄνθρωπος πρέπει νὰ τρέμῃ ποιῶν παρομοίας διακηρύξεις.

Σὺ κρίνεις τὴν διαφορὰν τῶν φόρων καὶ ἰδίως τοὺς φόρους τῆς καταναλώσεως. Δὲν ὑπάρχουσι φόροι, φίλε μου, περὶ ὧν δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ κακόν.

Πολλοὶ δὲ καὶ καταργήθισιν. Ἀλλὰ τὸ κράτος εἶνε καθὼς τὰ ἄτομα. Τὸ πρῶτόν του καθήκον εἶνε νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ ὑφίσταται θυσιάς. Ἐνθυμῶ μόνον τοῦτο ἐξ ὅλης τῆς συνδιαλέξεώς μας· ὅτι πρέπει ἀπολύτως τὰ ἔσοδα τοῦ κράτους νὰ ἐξισῶνται πρὸς τὰ ἔξοδα, ὅτι πρέπει νὰ πληρώνῃ τὸ κράτος ὅλα αὐτοῦ τὰ χρέη καὶ νὰ φέρηται ὡς ἐντιμὸς τις ἄνθρωπος. Οὐ μόνον πρέπει νὰ κάμῃ τοῦτο, διότι εἶνε δίκαιον, ἀλλ' εἶνε καὶ σύμφωνον, διότι ἂν μὴ ἐπλήρωνε τὰ χρέη του, δὲν ἤθελον ἔχει πλέον πίστιν. Ἴδου ἡ πρώτη ἀρχὴ ὡς πρὸς τὸν φόρον. Ἡ δευτέρα εἶνε νὰ διανεμηθῇ ὁ φόρος μεταξὺ τῶν φορολογουμένων ὅσον τὸ δυνατόν ἀναλόγως τῆς περιουσίας των. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ δεύτερον τοῦτο ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ μὴ καταστῇ χίμαιρα, διότι ἔχει ἀνάγκην πρακτικοῦ νοῦ καὶ ἐμπειρίας. Πρέπει πρὸ παντός νὰ ἐνθυμῆται τις, ὅτι ἐκ δύο φόρων ἐπίσης κακῶν, ὁ ἥττον κακὸς εἶνε ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἔχουσιν ἤδη οἱ ἄνθρωποι συνειθίσει, διότι ὀλιγώτερον βλέπουσι τὰ ἄτοπα τοῦ παλαιοῦ παρὰ τοῦ νέου.

«Τολμῶ δὲ νὰ σοὶ εἴπω, ὅτι γενικῶς, ὅταν τὸ κράτος ἐπιβάλλῃ φόρον τινά, πρέπει νὰ τείνῃ μᾶλλον εἰς τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ ἐμπόριον παρὰ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ. Ἐγὼ δὲ ἤθελον προῖθῃ καὶ περαιτέρω παραδεχόμενος τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἀλλὰ πράττων τοῦτο ἤθελον ἐπιβάλλῃ φόρον εἰς ἄλλα εἶδη, ὥστε καὶ ὀλιγώτερον ἐπαχθῆς νὰ ἦνε εἰς τοὺς πολίτας καὶ περισσότερα εἰσοδήματα νὰ ἐπιφέρῃ. Εἶνε δὲ βέβαιον ὅτι πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ ἡ πολιτεία ὅσον τὸ δυνατόν εἰς τὸ νὰ φορολογῇ τὰς πρώτας ὕλας, δῆλα δὲ τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα κατεργάζονται καὶ βελτιοῦνται διὰ τῆς ἐργασίας· ἡ ἐργασία εἶνε ἡ παραγωγὸς τοῦ πλούτου, καὶ τὸ κράτος ὀφείλει ἀδιακόπως νὰ τὴν βοηθῇ, νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ, ἐπειδὴ ἐν αὐτῇ εὐρίσκει καὶ τὸ ἑαυτῆς συμφέρον καὶ τὸ τοῦ πολίτου. — Φίλε μου, Ἰωάννη, γινώσκεις τώρα περὶ τίνος σκέπτομαι;»

Ὁ Ἰωάννης ἐκτιναχθεὶς ὡς ἐξ ὕπνου καὶ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐκοιμήθη, «οὐχί, ἀνάδοχέ μου.»

— Σκέπτομαι ὅτι σὺ πρὸ ὀλίγου εἶχες δίκαιον ὅτε ἐγνωμάτευες νὰ ἀφήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦ φόρου. Θὰ σὲ ἐπανίδω μετὰ τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη, καὶ τότε θὰ συζητήσωμεν κατὰ βάθος περὶ τοῦ φόρου τοῦ εἰσοδήματος καὶ περὶ τῶν φόρων τῶν εἰδῶν τῆς καταναλώσεως. — Μάλιστα, σὰς εὐχαριστῶ,

ἀνάδοχέ μου. Πιστεύω ὅτι τοῦτο θὰ εἶχε καλλίτερον. Ἀλλὰ, ἀνάδοχέ μου, ὠμιλήσατε πρὸ ὀλίγου περὶ τελωνείου· δύνασθε νὰ μοὶ εἴπητε, τί σημαίνει τοῦτο; — Φίλε μου, ὅταν τὸ κράτος ἐπιβάλλῃ φόρον ἐπὶ τῶν προϊόντων γειτονικοῦ τινος κράτους, ἐπιφορτίζει τοὺς τελῶνας νὰ ἐπαγρυπνώσιν, ὅπως μὴ εἰσάγηται τι κρυφίως, δῆλον ὅτι χωρὶς νὰ πληρώνηται ὁ φόρος αὐτῶν. Τὸ τελωνεῖον εἶνε εἶδος τι δικαιοῦματος εἰσαγωγικοῦ τέλους μεταξὺ τῶν κρατῶν, ὡς τοῦτο γίνεταί καὶ μεταξὺ τῶν κοινοτήτων. Ἡ κοινότης Ὁρωπίων ἔχει δικαίωμα, ὅπως θέσῃ εἰσαγωγικὸν τέλος, δῆλα δὲ λαμβάνει ποσόν τι χρημάτων διὰ νὰ εἰσυχθῶσιν τινὰ ἀντικείμενα χρήσιμα εἰς τοὺς δημότας. Τὸ τέλος τοῦτο ἐπιβάλλει αὐτὴ ἡ ἰδία εἰς ἑαυτήν, διὰ νὰ προμηθευθῇ χρήματα, τῶν ὁποίων ἔχει ἀνάγκη. Τὸ εἰσαγωγικὸν τέλος εἶνε πάντοτε ἐπαχθές, ἐπειδὴ καθιστᾷ τὴν πώλησιν τῶν ἀντικειμένων ἀκριβωτέραν. Οὕτω καὶ περὶ τῶν τελωνείων. Οἱ ξένοι πληρώνουσι ἐκεῖ τὰ ἀνήκοντα δικαιοῦματα, καὶ ἐπειδὴ πληρώνουσι διὰ νὰ εἰσάξωσι τὰ ἐμπορεύματά των, ἕνεκα τούτου ἀγοράζομεν καὶ ἡμεῖς τὰς πραγματείας των ταύτας ἀκριβώτερα. Ὅθεν οἱ ξένοι πληρώνουσι μὲν κατ' ἀρχὰς ποσόν τι εἰς τὸ ταμεῖον, ἀλλὰ κατόπιν ἀποδίδομεν ἡμεῖς εἰς αὐτοὺς πάλιν τοῦτο, ἀγοράζοντες τὰς πραγματείας των. Ἐννοεῖς;

— Σχεδόν.

— Πρόσεξον τοῦλάχιστον, τέκνον μου, εἰς τοῦτο, ὅπερ θὰ ἐννοήσῃς, διότι πρόκειται περὶ ἠθικῆς ἀληθείας. Τινὲς οἵτινες δὲν ἤθελον ζημιώσῃ οὔτε καὶ ἐν λεπτόν ἰδιώτην, οὐδεμίαν αἰσθάνονται τύψιν συνειδήσεως κλέπτοντες τὸ δημόσιον. Κάμνουσι π.χ. λαθρεμπόρια, δῆλον ὅτι εἰσάγουσιν ἐν Ἑλλάδι ἀντικείμενα, ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς χωρὶς νὰ πληρώσωσι τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀρισμένα δικαιοῦματα· ἡ ἀκόμη κρυφίως προμηθεύονται ἐκ τῆς ξένης χώρας πράγματα, ὅπως ἀποφύγωσι τὸν φόρον. Τί φρονεῖς, τέκνον μου, περὶ τῆς διαγωγῆς τούτων; — Φρονῶ, ἀνάδοχέ μου, ὅτι εἶνε ἐγκληματικαί, ἐπειδὴ παραβιάζουσι τὸν νόμον. Φρονῶ ὅτι εἶνε ἀληθεῖς κλέπται, διότι ὅπως εἶνε κλοπὴ ὅταν κλέπτῃ τις χρήματα ἀνήκοντα εἰς ἕνα, οὕτως κλοπὴ, εἶνε καὶ ὅταν κλέπτῃ χρήματα, ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς πάντας.

— Πολὺ καλά, φίλε μου, ἀς μείνωμεν ἐνταῦθα. Τώρα δημολογεῖς ὅτι πολὺ σὲ ἠνώχλησα; — «Ναί, ἀνάδοχέ μου. — Πρὸς ἀνταμοιβὴν λοιπὸν αὐριον θὰ σὲ ὀδηγήσω εἰς τὸν συμβολαιογράφον καὶ ἐκεῖ θὰ

διασκεδάσῃς. Ὅστε πορεύθητι ἤδη εἰς τὴν κλίνην, καὶ κοιμήθητι ἐλαφρῶς.»

— «Μάλιστα, ἀνάδοχέ μου, καλὴν νύκτα, ἀνάδοχε, αὐριον, ἀνάδοχε!» (Ἀκολουθεῖ.)

Ο Ε Ρ Ω Σ

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν καὶ τέλος.)

Η΄.

Θεραπεία τοῦ ἐκτρεπομένου ἔρωτος διὰ τῶν ἠθικῶν καὶ ὑγιεινῶν μέσων καὶ διὰ τῶν ἰατρικῶν.

Ἐὰν ὁ ἔρωσ εἶναι ἐν τῇ καρδίᾳ πλήρης ἰσχύος καὶ ἡδονῶν καὶ θέλομεν νὰ τὸν ἀνακαλύψωμεν, τί πρέπει νὰ κάμωμεν;

Ἀναμφιβόλως τὸ κάλλιστον τῶν μέσων, ἵνα καταπραῦνωμεν αὐτὸν εἶναι νὰ ἱκανοποιήσωμεν αὐτόν, νὰ δώσωμεν αὐτῷ τὴν ἀπόκτησιν ἢ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀποκτήσεως τοῦ προσφιλοῦς ὄντος.

Ἀλλ' ἐὰν λόγοι ἐναντιῶνται εἰς τὸν γάμον, ὀφείλομεν νὰ ἐμποδίσωμεν, ἵνα μὴ τὸ πάθος καταστῇ θερμότερον, καὶ νὰ ζητῶμεν νὰ τὸ καταπνίξωμεν ὡς τάχιστα. Ὁ ἀσφαλέστατος τῶν τρόπων πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου καὶ ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου, εἶναι ταξείδια καὶ ἀπουσία παρατεταμένη· δύνασθε νὰ πέμψητε τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς οἰκογένειαν, ἔνθα θὰ εὐρωσι πρόσωπα ζῶντα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀλλότρια τῶν ταραχῶν τῆς ψυχῆς.

Πρὸ πολλοῦ ὁ μέγας διδάσκαλος, ὁ Ὁβίδιος, εἶπε «τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοιοῦτου ζητήματος, ἢ ἀπουσία καὶ ἢ ταξείδια εἶναι μεγάλα βοήθειαι πρὸς θεραπείαν ἔρωτος. δυστυχῶς ἢ ἀπέλπιδος καὶ μάλιστα πεπαλαιωμένου.

Manat amor tectus, si non ab amante recedas;
Utile finiti mis abstinuisse locis.¹

Οἱ νέοι, ὧν τὸ πνεῦμα εἶναι ἀσταθές, θὰ εὐρωσι πολλὰς τέρψεις ἢ ψυχαραγωγίας, διασκεδάσεις, φοιτήσιν ἀνδρῶν πνευματικῶν καὶ εὐθύμων, ἐνασχολήσεις τοῦ πνεύματος σπουδαίας καὶ ἐργασίας τῶν χειρῶν, αἵτινες καταπονοῦσι τὸ σῶμα καὶ αἰχμαλωτίζουν τὴν προσοχήν.

Ὅτι πρὸ παντός ἔχει ἀνάγκην ψυχὴ ἐρωτομανῆς, εἶναι ψυχὴ ἄλλου δυναμένη νὰ κατακτήσῃ

¹) Τουτέστι·

[Ἀπορρεῖ ὁ ἔρωσ κρυφίως, ἐὰν μὴ ἀπὸ τοῦ ἐρωμένου ἀποχωρήσῃ τις. Ὁφείλομεν ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τῶν πλησιοχώρων τύπων.]

τὴν ἐντελῆ πεποιθήσιν. Συχνότατα τὸ ἐκλεκτὸν τοῦτο πρόσωπον προξενεῖ τὴν θεραπείαν. Ἐν πρώτοις πειραθῆτω νὰ γείνη κύριον τῆς εὐνοίας διὰ τρυφερὰ συμπαθείαι, διὰ τῆς διηνεκοῦς προσοχῆς εἰς τὰς λύπας καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς τοῦ δυστυχοῦς ἔρρωστοῦ.

Περιβλλέτω αὐτὸν διὰ φροντίδων συμπαθῶν καὶ ἔστω ἐπιεικῆς ἄνευ ὀρίων, θεωροῦν τὸν ἀχαλίωτα ἔρωτα ὡς πυρετόν, ὃν δὲν δύναται νὰ παύνη διὰ μόνης τῆς ἰσχύος τῆς θελήσεως. Ζητησάτω νὰ πολεμήσῃ τὸν ἔρωτα διὰ τῆς φιλίας· ἡ ἀγάπη τῶν γονέων, τῶν οἰκείων, τῶν φίλων δύναται νὰ κατορθώσῃ εὐτυχῆ ἀντιπερισπασμόν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἂς ἀφήσῃ νὰ ἐξέλθῃ ὡς ἐκ τύχης λέξις φρόνιμος, συνετὴ παρατήρησις, συμβουλή λογικὴ. Εἶδεν, ὅτι τὸ ἀγαπώμενον πρόσωπον παρέβη νόμον τινὰ τοῦ ἔρωτος, δεικνύον φιλαυτίαν, ἀπληστίαν ἢ ἐκδηλοῦν ἐγωϊστικὸν τι σχέδιον, ἐπιληφθῆτω ἀμέσως τῆς ὑποθέσεως ταύτης· ἀποκάλυψις γενομένη ἐγκαίρως παράγει πάντοτε μέγα ἀποτέλεσμα. Πόσοι παλαιωθέντες ἔρωτες; οὕτως ἐθεραπεύθησαν!

Νέα τις χήρα ἡγάπα ἔμμανῶς ἄνθρωπον, οὗ ἡ θέσις καὶ τινὰ ἐλαττώματα ἀπήρεσκον εἰς τοὺς γονεῖς. Ἦροῦντο τὸν γάμον. Στενοχωρηθεῖσα ἐκ τοῦ πάθους τῆς ἡ κ. Φ. . . καταλαμβάνεται ὑπὸ μεγίστης κατηφείας, φεύγει τὸν κόσμον, ἀποβάλλει τὴν ὄρεξιν, ἰσχυαίνει καὶ μετ' ὀλίγον ἀσθενεῖ. Βῆξ, στενοχωρία καὶ αἰμοπτυσία τεκμηριοῦσι τὴν ἀρχὴν ἀσθενείας τοῦ στήθους. Προσκληθεὶς ὑπωπτεύθη, ὅτι πάθος κεκρυμμένον ἠδύνατο νὰ εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ. Ἡ μήτηρ μὲ ὑποστηρίζει εἰς τὰς ὑπονοίας μου. Δι' ἐπιτηδείων συνδιαλέξεων κατάρθωσα, ὥστε νὰ ἐκμυστηρευθῆ ἡ ἀσθενὴς μου καὶ νὰ ἐμπιστευθῆ εἰς ἐμὲ τὰς ἠθικὰς θλίψεις αὐτῆς· ὑπεσχέθη νὰ φινῶ αὐτῇ χρήσιμος καὶ τὸ ἔπραξα. Ἡ ἐλπίς ἀπέδωκεν αὐτῇ ἀκολούθως τὴν φαιδρότητα.

Μαθὼν ὅμως, ὅτι ὁ ἔραστής ἦτο ἀνάξιος αὐτῆς, διότι ἔσχε παλλακὴν, ἔσπευσα νὰ διαφωτίσω τὴν νέαν κυρίαν. Κατ' ἀρχὰς συνεκινήθη ὑπερβολικῶς· ἔπειτα ἡ ὀργὴ καὶ ἡ δυσἀρέσκεια διεδέξαντο τὸν σφοδρὸν ἔρωτά τῆς· ἀνεγνώρισε τὴν πλάνην καὶ τὸν κίνδυνον τοῦ πάθους τῆς. Ἡ κατάσταση αὐτῆς ἐβεβλιώθη καὶ ἀνεκτίσαστο τὴν ὑγείαν τῆς.

Ἴδου μέσον εὐφύες, ὅπερ μετεχειρίσθη ἐπιτηδῆεις ἰατροί, ἵνα ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν γαλήνην ψυχὴν τεταραγμένην. Θελκτικὴ τις νεῆσις ἐκ Σαραγέσσης, εἰς εὐγενὴ οἰκογένειαν ἀνήκουσα, ἦτο εἰς τὸ τέρμα λαμπρᾶς ἀνατροφῆς, ὅτε κατελήθη ὑπὸ μητρομα-

νίας, ἥτις ἐφάνη ὅτι ἀνεπύχθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Νέας Ἑλοΐζης καὶ ἄλλων τινῶν ῥομαντικῶν ἀναγνωσμάτων. Ὁ ἰατρὸς τῆς οἰκογενείας πεπεισμένος, ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐξαλείψῃ τὴν μανίαν ταύτην ἐνεργῶν ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς φαντασίας τῆς νέας, τὴν φέρει ἀποτόμως, καὶ χωρὶς ἐξηγήσεων, εἰς τὸ κατάστημα τῶν συφιλιτικῶν γυναικῶν· ἐκεῖ δὲ θέτει αὐτὴν ἐνώπιον ἀσθενοῦς γεμούσης ἐλκῶν συφιλιτικῶν καὶ ἐν μεγίστῃ ἀξιοδακρύτῳ καταστάσει. Οἱ πόνοι, αἱ μεταμέλειαι καὶ αἱ ἰεσῖαι τῆς δυστυχοῦς ταύτης προήγαγον τρυφῆν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῆς νέας, ὥστε ἐπανήλθεν ἀμέσως φέρουσα σιέψεις ἀγνὰς καὶ καθάραι.

Τὰ ἐναντίον τῆς ζηλοτυπίας ἠθικὰ μέσα πρέπει νὰ ποικίλλωσι κατὰ τὰς ἐνδείξεις.

Εἰς τοὺς διεσθαρμένους γέροντας, οἵτινες συζεύγνυνται νέας γυναῖκας καὶ ἀπαιτοῦσι νὰ προσηλωσῶσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν ἄστατον αὐτῶν καρδίαν, τί δύναται τις νὰ συμβουλεύσῃ, ἵνα θεραπεύσῃ τὴν ἀσθενῆ καὶ γελοῖαν αὐτῶν ζηλοτυπίαν; Πρέπει νὰ κλαίωμεν τοὺς δυστυχεῖς! καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάζωμεν νὰ ὑπομένωσι μετὰ καρτερίας τὴν τιμωρίαν, ἣν ὀφείλουσιν εἰς τὸ ἀνόητον αὐτῶν πάθος.

Ὅταν ἡ ζηλοτυπία ἔχη τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς διαστροφὴν τῆς φαντασίας, δύναται νὰ καταφεύγῃ εἰς τὰ καταλλήλοτα μέσα πρὸς καταπράυνσιν τῶν χιμαιρικῶν φόβων τῆς δεινοπαθούσης ψυχῆς, δηλ. εἰς φροντίδας ἐνδελεχεῖς, εἰς φιλοφροσύνας συμπαθεῖς, εἰς διασκεδάσεις ἐπιτηδείας ἐκλεγομένης. Τὰ πάντα δύναται νὰ μεταχειρίζωνται μετὰ διακρίσεως.

Ἐὰν συμπεράνωσιν, ὅτι τὸ κακὸν τοῦ ζηλοτύπου προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι αἰσθάνεται, ὅτι εἶναι ὑποδεδεστερος καὶ ἀσθενέστερος, ἂς προσπαθήσῃ νὰ δείξῃ εἰς αὐτὸν προτίμησιν ἀποκλειστικὴν, ἂς κατορθώσῃ δηλ. νὰ ἀναδείξῃσιν ἐν αὐτῷ ἐν πάσῃ περιστάσει ἀνώτερα τὰ μειονεκτήματα αὐτοῦ.

Δύναται τις ἐπίσης νὰ θεραπεύσῃ τὴν ζηλοτυπίαν διὰ τῆς ζηλοτυπίας. Κυρίως τις ἐβασανίζετο πρὸ πολλοῦ ἐκ τῶν ἀκαταπαύστων ἐνοχλήσεων συζύγου ζηλοτύπου. Συνεβούλευσα αὐτὴν νὰ προσποιηθῆ καὶ αὐτῇ ζηλοτυπίαν μεγαλειτέραν. Τὸ μέσον τοῦτο ἐπέτυχε.

Δὲν ἐπιτυχάνει τις πάντοτε νὰ καταδαμάσῃ τὸ πάθος προσβάλλον αὐτὸ ἀπ' εὐθείας. Εἶναι προτιμότερον νὰ ζητῆ νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν ἀποπληνηθεῖσαν ψυχὴν διευθύνων τὸν ζῆλον αὐτῆς πρὸς ἄλλον σκοπόν, πρὸς τὸ ἀληθῶς καλὸν καὶ ἀγαθόν. Ἡ μεγάλη

ἐπιτηδείότης συνίσταται εἰς τὸ ὀδηγεῖν τὸν ἔρωτα, εἰς τὸ διδοῖν αὐτῷ ἄλλην τροφήν, ἄλλο ἀντικείμενον. Ἀντὶ τῶν ὀρμῶν τοῦ ἀτάκτου ἔρωτος, προσπαθήσετε ν' ἀντικαταστήσῃτε τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν δόξαν, πρὸς τὴν σπουδὴν τῶν τεχνῶν, τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα, τὸν ἔρωτα πρὸς τὸν Θεόν. Πόσαι θεραπείαι ἐπέτυχον διὰ τοῦ ἐπιτυχοῦς τούτου ἀντιπερισπασμοῦ πρὸς τὴν διευθύνσιν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων! Ἐν τούτῳ συνίσταται τὸ ἀσφαλέςτατον καὶ δραστηκώτατον τῶν μέσων.

Ἐχετε πρὸς τούτοις καταφύγιον ἰσχυρόν, ἵνα καταπραύνητε τὴν φλόγα, ἥτις καταναλίσκει τὸ ὄν, τὸ διαίρει καὶ βασιλεύει, καὶ πρὸς τοῦτο διασκορπίζετε τὰς δυνάμεις τῆς διανοίας, τῆς θελήσεως καὶ τῆς καρδίας εἰς πολλὰ ἀντικείμενα δυνάμειαν ν' ἀρέσωσι καὶ θὰ κατορθώσῃτε νὰ βασιλεύῃ τῶν ὀρμῶν ἡ ἁρμονία.

Εἶθε πρὸ παντὸς ὁ ἀσθενὴς νὰ ζητῆ βοήθειαν ἐν τῇ θρησκείᾳ! Αἱ τόσον γλυκεῖαι ἀσκήσεις αὐτῆς, αἱ τόσον τρυφερὰ αὐτῆς συμβουλαὶ θὰ ἐπενέγκωσιν ἀμέσως τὴν γαλήνην καὶ τὴν εἰρήνην. Πόσοι ἀπέλπιδες ἐκ τῶν λυπηρῶν ἀπαθῶν εὗρον τὴν ζωὴν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς προστάτιδος ταύτης.

Εἰν' ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἡ πρὸ γλυκεῖα μητέρα καὶ μὰς ἀκούει ἡ καρδίᾳ τῆς καὶ νύχτα καὶ ἡμέρα!

Συνιστῶμεν τὴν ἐπιεικίαν πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ ἔρωτος ἀποπεπλανημένους, καὶ ὁσάκις ἤθελον ὑποπέσει εἰς μεγάλα ἁμαρτήματα. Αὐστηρότης ψυχρὰ καὶ ἄκαμπτος ἀπομακρύνει διὰ παντὸς ἐκ τῆς ἀγαθῆς ὁδοῦ, ἐν ᾗ τρυφερὰ εὐμένεια δύναται νὰ ἐπαναγάγῃ εἰς αὐτήν. Ἐπειτα μήπως δὲν εἶναι γλυκὺ εἰς τὴν καρδίαν τὸ συγχωρεῖν;

Ἐν τῇ θεραπευτικῇ τοῦ ἔρωτος ἡ ὑγιεινὴ ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα εἴτε νὰ προλάβῃ τὸ πάθος εἴτε νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν θεραπείαν.

Ἡ δίαιτα τῆς τροφῆς δύναται νὰ μετριάσῃ κατὰ πολὺ τὰς ἐρωτικὰς κλίσεις. Ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, αἱ νεάνιδες πολλάκις προσβάλλονται ὑπὸ νευρικοῦ ἐρεθισμοῦ, ὅστις ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ἀτονίᾳ τῶν πεπτικῶν λειτουργιῶν· ἡ ὄρεξις ἀποβάλλεται, ἡ θρέψις ἐξασθενεῖ καὶ ἐπέρχεται ἡ σπάνις τοῦ αἵματος (ἡ ὀλιγαμία). Ἡ δίαιτα καὶ τὰ ἐξασθενίζοντα ἐπιτείνουσι τὰς νευρικὰς ἀταξίας καὶ προδιαθέτουσιν εἰς τὸ πάθος. Πρέπει νὰ σπεύσωσι νὰ καταστήσωσιν ἀνεκτὴν τροφήν ἐνδυναμωτικὴν, τονικὴν, ἵνα ἐπαναγάγῃ τὴν ἁρμονίαν ἐν τῷ μηχανισμῷ τοῦ ὀργανισμοῦ. Παρὰ

ταῖς νέοις συμβαίνει τὸ ἐναντίον· πρέπει συχνὰ νὰ πραύνωμεν τὰς ἀκολάστους δυνάμεις τῆς ζωτικότητος. Δίαιτα ἀπλῆ, τροφὴ λιτὴ καὶ δύσπεπτος θὰ εἶναι κατάλληλος. Ἄς ἀποφεύγωσιν ὑπὲρ ἀμφοτέρων τῶν φύλων τὰ ἠδυσμένα φαγητά, τὰ διεγείροντα μεγάλως τὴν ὄρεξιν, τὰ λίαν χυμώδη. Τὰ κάλλιστα ὀρεκτικὰ εἶναι αἱ ἀσκήσεις τοῦ σώματος. Ἐὰν οἱ ἐρεθίζοντες οἶνοι, ὁ καφές, τὰ χυμώδη ποτὰ δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀπηγορευμένα, δὲν πρέπει νὰ δίδωνται εἰς αὐτοὺς ἢ κατ' ἐξαιρέσιν.

Μὴ ἀφήσωμεν μηδέποτε τὴν νεολαίαν νὰ ἀπονή ἐν μαθηκότητι ἐκνευρίζουσα, ἥτις εἶναι πηγὴ τῶν ἀσθεσιῶν τῶν νευρικῶν, τῆς ἐκτικῆς φθίσεως καὶ τοῦ ἔρωτος. Ἐὰν ἀπασχολῶσι τοὺς νέους εἰς ἀσκήσεις τοῦ σώματος ἐπιπόνους, οὐ μόνον ἰσχυροποιοῦσι τὸν ὀργανισμόν, ἀλλ' ἀντιτάττουσι πρὸς τοῦτοις ἐπιτυχῆ ἀντιπερισπασμόν εἰς τὰς ἀτάκτους αὐτῶν ἐπιθυμίας.

Οἱ περίπατοι, οἱ δρόμοι, τὰ παιγνίδια, οἱ χοροί, ἀσκήσεις τινὲς τοῦ σώματος συνιστῶνται εἰς τὰς νεάνιδας. Διὰ δὲ τοὺς νέους δύναται τις νὰ προσθήσῃ τὴν ὀπλομαχίαν, τὸ κολλύμβημα, τὴν ἵππασίαν, τὴν μεγάλην γυμναστικὴν.¹

Παρατηρήθη πολλάκις, ὅτι ἡ θήρα ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ προλάβῃ ἢ πολεμήσῃ τὸν ἔρωτα. «Ἐπλάσαν τὴν Ἄρτεμιν ἐχθρὰν τῆς Ἀφροδίτης, λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ Αἰμιλίου—ἡ δὲ ἀλληγορία εἶναι ὀρθοτάτη· τοῦ ἔρωτος ἡ ἀδράνεια γεννᾶται ἐν τῇ ἡδύει ἀναπαύσει, ἀσκήσεις δὲ βίαια καταπνίγει» τὰ τρυφερὰ αἰσθήματα».

Ἡ μουσικὴ ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἔχει ἄπειρον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἠθῶν. Ἀποφευγέτωσαν τοὺς τόνους μουσικῆς, τοὺς ἱκανοὺς νὰ διεγείρωσι τὰς ἰσχυροτάτας συγκινήσεις τῆς καρδίας.²

Δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέπωνται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ ἀνάγνωσις τῶν μυθοπλαστιῶν, ἡ φοίτησις εἰς χορούς, εἰς θεάτρα.

Τὰς ἀσκήσεις τοῦ σώματος καὶ τὰς διασκεδάσεις πρέπει νὰ διαδέχωνται αἱ ἐργασίαι τοῦ πνεύματος· πρέπει νὰ ἐκλέγωσιν ὅσα ἀπαιτοῦσι προσοχὴν διαρκῆ. Οὐσιώδες εἶναι νὰ μὴ ἀφίνωμεν τοὺς νέους μηδέποτε ἐν τῇ ὀκνηρίᾳ. «Ἵπάρχουσι πνεύματα—λέγει ὁ Μονταίγνης, ἄτινα, ἂν μὴ ἀπασχολῶσιν αὐτὰ περὶ τι, τὸ ὅποιον νὰ περιστέλλῃ καὶ ἀναγκάζῃ αὐτὰ, ρίπτονται ἀτάκτως τῆδε κἀκεῖσε εἰς

¹) *Idé Leblond et Bouvier, Manuel de gymnastique hygiénique et médicale. Paris 1787.*

²) *Idé Feuchtersleben Hygiène de l'âme, édition Paris 1870.*

³) A. Chenier.

»τὸ ἄστατον τῆς φαντασίας. Δὲν ὑπάρχει μανία, οὔτε δνειροπόλημα, ὅπερ ἡ φαντασία δὲν παράγει ἐν τῇ ταραχῇ ταύτῃ».

«Καταβάλλεις τὴν ἀργίαν, καταδαμάζεις τοὺς ἔρωτας».

Αἱ ἀγρυπνίαι καὶ οἱ παρατεταμένοι ὕπνοι ἐκνευρίζουσι σῶμα καὶ ψυχὴν. Ἐξ ἡ ἑπτὰ ὥραι ἀναπαύσεως εἶναι πάντοτε ἀρκούσαι. Δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς τοὺς νέους μηδέποτε νὰ μένωσιν ἐν τῇ κλίνῃ τὴν πρῶταν χωρὶς νὰ κοιμῶνται· ὁ οὕτως ἀπολλύμενος χρόνος εἶναι πολλάκις ὀλέθριος εἰς τὴν ψυχὴν, ἥτις ἀφίσταται εἰς τὰς δνειροπολήσεις.

Εἶναι πολλάκις ὠφέλιμον νὰ συμβουλευώμεν τοὺς ἐξ ἔρωτος πάσχοντας τὴν διαρκῆ διαμονὴν ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἐν μέσῳ θελκτικῆς συντροφίας. Τὰ μεγάλα τῆς φύσεως θαύματα θὰ καταυπάζωσιν τὰς ταραχὰς τῆς καρδίας καὶ θὰ καταπραΰνωσιν τὰς ἀτάκτους ὁρμὰς τοῦ πάθους.

Ἄλλοι θεωροῦσιν ὠφελιμώτερα τὰ ταξείδια. Μεταβαίνουσα ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, ἵνα θαυμάζη τὰ ἐξάίσια τῆς τέχνης, ἔρπουσα εἰς τὰ ὄρη τὰ κεκαλυμμένα ὑπὸ χιόνος παντοτεινῆς, προχωροῦσα ἐπὶ τῶν βρυχωμένων ὄχθων χαίνοντος χάσματος, θεωροῦσα τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἐκτάσεις τῆς θαλάσσης, ἢ ψυχὴ ἀποσπᾶται τῶν ματαίων ταραχῶν τῆς γῆς καὶ εἰσδύει εἰς τὰ βάθη τῆς αἰωνιότητος. Ἀποδύεται τὰς ἐλεεινὰς μικρότητας τοῦ πάθους, ἵνα καταστῆ βελτίων.

Ἐπολείπεται νὰ καταστήσωμεν γνωστὰ τὰ φάρμακα τὰ δυνάμενα νὰ ὀρισθῶσι μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν παθῶν τῶν ἐξ ἔρωτος ἀκολάστου προερχομένων.

Κατὰ τῶν συνεπειῶν τῶν βιαίων κλονισμῶν πρέπει νὰ διδῆται ἀκόνιτον νεπέλλον (aconitum napellum) εἰς τὸν ἔχοντα κεφαλαλγίαν, ἐρυθρὸν πρόσωπον, κίνησιν πυρετικὴν, ἐπίσταξιν (αἷμα ἐκ τῆς ρινὸς ῥέον) ἢ παλμούς καρδιακούς, μάλιστα δὲ εἰς τοὺς αἱματώδεις. Belladonna (Βελλαδόνα = Βύθαλία) μετὰ τὸ ἀκόνιτον, ὅταν τὰ συμπτώματα δὲν εἶναι ἐντελῶς διχλωμένα καὶ ὅταν ὑπάρχῃ ἠνωμένος ἐρεθισμὸς ἐγκεφαλικός· χαμαίμηλον εἰς τὰς λίαν εὐερεθίστους γυναῖκας, ἵνα κτυπήσωσιν τὰ συμπτώματα νευρικῆς ταραχῆς, μετὰ σπασμῶν, λιποθυμιῶν, ἐξάψεως τῆς φαντασίας, ἀπώλειας τῆς ὀρέξεως, διαρροίας. Ἡ Pulsatilla εἰς τὰς γυναῖκας τὰς ξανθὰς, τὰς μελαγχολικάς, ἐχούσας ἔλλειψιν ἐμῆνων, αἵτινες αἰσθάνονται παλμούς τῆς καρδίας. Ἡ Nux vomica εἰς τοὺς χολερικούς προσβαλλομένους

ὑπὸ γαστραλγίας, συνήθως δυσκοιλίους καὶ αἱμοροϊδικούς.

Τὰ φάρμακα ταῦτα πρέπει νὰ δίδωνται ἐν δόσει 2—3 σταγόνων βαφῆς ἀλκοολικῆς (teinture alcoolique) εἰς 200 γραμμάρια ὕδατος καὶ νὰ λαμβάνωνται 4 κοχλιάρια σούπας καθ' ἑκάστην.

Κατὰ τῆς ἐξάψεως τῆς ἀφροδισιακῆς ὀρέξεως ἐφαρμόζουσι πολλάκις τὸ φωσφορικὸν ὀξύ (phosphoricum acidum) εἰς τοὺς ἐξησθημένους, τοὺς πιπτοντας εἰς ἐξάντλησιν, ἔχοντας οὐχ ἥττον βιαίας ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας μετὰ συνήθους ἀπώλειας σπέρματος ἐν καιρῷ νυκτός· τὴν κίναν (Chinam) εἰς τοὺς ποιησαμένους καταχρήσεις ἀφροδισιακῆς καὶ ταραττομένους ἔτι ἐκ τοῦ γεννητηρίου ὄργανου. Τὸν σίδηρον (ferrum) ὡς ἐπανηρθωτικὸν τῶν ἐρυθρῶν αἱμοσφαιρίων, ἐν τῇ χλωρωτικῇ καταστάσει καὶ τῇ ἀναιμίᾳ ἐκ τῆς ἀπώλειας τῶν χυμῶν. Εἰς τινὰς περιπτώσεις ἢ κάμφορα (ἢ βρώμιον ποτάσης) (cali-bromium) δύνανται νὰ πρᾶσχωσιν ὠφελίμους ὑπηρεσίας.

Κατὰ τῶν ἀποτελεσμάτων δυστυχῶς ἔρωτος δύνανται νὰ δώσωσιν Ignatiam, ἐὰν ὑπάρχῃ θλίψις διαβρωτικὴ καὶ ἀνυπόρορος, ἔως πρὸς ἐρημίαν, ἀναστεναγμοί, κλαυθμοί, ὕπνος τεταραγμένος, πρῶσωπον ὠχρὸν, κεφαλαλγία, ἀπώλειαι τῆς ὀρέξεως, κοπῶδης δυσπεψία, στένωσις ἐν τῷ ἐπιγαστρῷ, χλώρωσις, προσβολαὶ ὑστερικαί. Τὸ φωσφορικὸν ὀξύ (acidum phosphoricum), μετὰ τὴν Ignatiam κατὰ τῆς φυσικῆς καὶ νευρικῆς ἀδυναμίας, τῆς ἰσχνότητος, τῆς σκυθρωπότητος καὶ τῆς σιωπηλότητος. Τὸν ὑοσκύαμον (hyoscyamum) ἐν τῇ ζηλοτυπίᾳ μετ' ἀγωνίας καὶ μελαγχολίας, νευρικῆς ἐπιτάσεως, παθήσεων σπασμωδικῶν. Τὸν Ἐλλέβορον (elleborum) εἰς τινὰς περιπτώσεις μελαγχολίας σιωπηλῆς μετὰ κλαυθμῶν διαρκῶν, ὀκνηρίας, δυσπιστίας, σκυθρωπότητος, ἀϋπνίας.

Ἄς παρατηρήσωσι μετὰ μεγάλης προσοχῆς, μήπως ὑπάρχῃ διάθεσις, πρὸς ἀσθένειαν ἢ ἀστένεια γενικὴ, ἢ καχεκτικὴ ὡς χοιράδες, ψωρικὴ κατάστασις, ἀναιμία, χλώρωσις, νευρικά, κτλ. τὰ ὁποῖα υποθάλλουσι τὸ πάθος. Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας μετριάζοντες τὰ ἰσχυρὰ συμπτώματα ἐπαναφέρουμεν τὴν τάξιν εἰς τὸ ταχὺ ἠθικόν. Τὸ θεῖον (sulphur), τ' ἀλκάλια, τὸ ἰώδιον, ὁ σίδηρος, ἢ κίνκ, ἢ Silicea, τὸ ἀρσενικὸν εἶναι κατὰ τὰς περιπτώσεις τὰ κάλλιστα τῶν φαρμάκων πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν νοσηρῶν διαθέσεων κληρονομικῶν καὶ ἐπικτήτων. Τὰ κατάλληλα μεταλλικὰ ὕδατα, λαμβανόμενα ἐν τῇ πηγῇ τῶν, δύνανται ν' ἀντικαταστήσωσι τὰς φαρμακευτικὰς σκευασίας.

Ἰδοὺ παραδείγματα τινὰ θεραπείας.

Ἡ δεσποινὶς Π. . . . ἄγουσα τὸ 24 ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς, ἔρχεται τῇ 10 Μαρτίου 1858 νὰ με συμβουλευθῇ. Ἦτο ὠχρὰ, ἰσχνή, διαβιβρωσκομένη ὑπὸ πυρετοῦ βραδείας. Εἶχε βαρυνισθῆ σκληρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ ἔρωτος. Νέος τις τὴν ἐπεζήτησε πρὸ πολλοῦ καὶ αὕτη εἶχε δώσει τὴν καρδίαν τῆς. Ἄλλ' ἐξ ἀποτροπαίου προδοσίας ἢ μεγαλειτέρα αὐτῆς ἀδελφῆ προσελκυε καὶ αἰχμαλωτίζει τὸν ἄστατον νέον καὶ ὁ γάμος αὐτῶν ἐτελέσθη ἀμέσως. Ὅποια συντριβὴ ψυχικὴ τῆς δυστυχῆς ἐγκαταληφθείσης!

Ἄναγκάζεται νὰ παραστῇ εἰς τοὺς γάμους, νὰ καθίσῃ ἐν τῇ αὐτῇ ἐστία, νὰ ἴδῃ τὴν εὐδαιμονίαν τῶν συζύγων. Ἐν πρώτοις ἐπιεράθη ν' ἀγωνισθῇ, νὰ καταπνίξῃ τὰς ἀγωνίας τῆς. Ἡ θρησκεία παρηγόρησεν αὐτήν. Ἄλλ' ἀμέσως αἱ δυνάμεις ἐκπίπτουσιν, ἢ ὀρεξις ἀποβάλλεται, ἢ θρέψις ἀτονεῖ, τὸ νευρικὸν σύστημα ταραττεται, τὰ ἔμμηνα παύουσι. Καὶ ὁ μαρasmus ἦτο ἀπειλητικὸς, ὅτε εἶδον τὴν δυστυχῆ. Ἐδῶκα αὐτῇ τὴν Ignatiam ἐπὶ δέκα πέντε ἡμέρας Ἡ ὑγεία αὐτῆς ἐβεβλιώθη. Ἐπειτα τὸ phosphoricum acidum τὴν ἔσωσεν ἐπὶ τέλους ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ ὄργανου.

Νέα τις ἐργάτις ἔσχεν ἐραστήν, ὅστις δὲν ἤρεσκεν εἰς τοὺς γονεῖς. Μετὰ σκηνὴν πολὺ βιαίαν, καθ' ἣν ὁ πατὴρ εἶχεν ἀποπέμψει τὸν νέον, ἢ Ἰουλίαν Β. . . προσβάλλεται ὑπὸ νευρικῶν πρώτων φορῶν ἐν τῇ ζωῇ τῆς. Προσκληθεῖς ἀμέσως διώρισα τὴν Belladonam. Τῇ ἐπαύριον κατελήφθη ὑπὸ τοῦ χοροῦ (de la danse de Saint-Guy) πολὺ καθαροῦ. Διώρισα πάλιν τὴν Belladonam ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Ἐπειτα ἡ Ignatia τὴν ἐθεράπευσεν ἐντελῶς μετὰ 3 ἐβδομάδας.

Πλησίον λοιπὸν τῶν ἀσθενῶν τῶν οἱ ἱατροὶ ἄς ἐρευνῶσι μετὰ πολλῆς περισκεψῆς τὰς κεκρυμμένας βασιάνους τῆς καρδίας. Θὰ θεραπεύωσιν αὐτὰς εὐκολώτερον ὠραία καὶ εὐγενῆς εἶναι ἢ ἀποστολὴ αὕτη τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις εἰς πάσας τοῦ βίου τὰς καταστροφάς, εἰς πάσας τὰς ὀδύνας τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, εὐρίσκεται ἐκεῖ μετὰ τοῦ σωτηριῶδους βαλσάμου, ὅπερ καταπραΰνει πᾶσαν ὀδύνην, μετὰ τοῦ λόγου, ὅστις καθησυχάζει καὶ παρηγορεῖ, μετὰ τῆς συμβουλῆς, ἥτις ἀνυψοῖ καὶ ἀναζωογονεῖ.

L. X. BOURCEOIS

ΑΡΣΕΝΙΟΥ ΟΥΣΣΑΙ

Η ΡΑΦΑΕΛΛΑ

Α'.

Ο ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΕΠΙΦΕΡΩΝ ΕΡΩΣ

Ἐν ἔτει 1508 περὶ τὴν μεσημβρίαν κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀργίας τῶν ἐπὶ τῆς προκυμαίας τῶν Σκλάβων νέοι τινὲς ζωγράφοι Βενετοὶ διεσκέδαζον συντρόγοντες μετὰ τριῶν νεανίδων, τῶν ὁποίων τὰ ῥυπαρὰ καὶ πεπαλαιωμένα ἐνδύματα, ἢ ἀπεριποίητος κόμη καὶ τὰ ἄσμενα ἄσματα προέδιδον ὅτι αἱ νεάνιδες αὐταὶ ἦσαν ἐκ τῶν τυχοδιωκτριῶν τῆς γεφύρας τοῦ Ριάλτου. Οἱ νέοι οὗτοι ζωγράφοι σχεδὸν ἄγνωστοι κατὰ τὸ 1508 ἔμελλον ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐνδείξωσι τὰ δνόματά των εἰς τὴν Βενετίαν καὶ εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον· οὗτοι ἦσαν οἱ Γεωργιόνης Βαρεβέλλης, Τισσιανὸς ὁ Βακέλλιος, Σεβαστιανὸς Πόμπος, Ἰάκωβος Πάλμας, Ἰωάννης ἐξ Οὐδίνης, Δομένικος Μπραβαδίνης καὶ Μόρτος Φέλτρος.

Ὁ Γεωργιόνης δὲν εἶχεν εἰσέτι φθάσει τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ ἐν τούτοις ἐκ πρώτης ὄψεως ἠδύνατό τις νὰ διακρίνῃ τὸν διδάσκαλον ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν του. Ἦτο ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ὠραῖος· ἢ ὑπερηφάνεια καὶ γλυκύτης ἐστόλιζον σύναμα τὴν μορφήν του, ὕψος δὲ ὑπεροπτικὸν διέλαμπεν εἰς τὸ μέτωπόν του.

Ἐμπρὸς Γεωργιόνῃ, εἶπεν ὁ Μόρτος, ἰδοὺ ἔφερα τὸν αὐλὸν σου· ψάλλεμας ἐπὶ τὸ τραγοῦδι τῶν περιστερῶν τοῦ ἀγίου Μάρκου».

Δὲν ψάλλω πλέον, εἶπεν ὁ Γεωργιόνης.

Καὶ ἀπὸ πότῃ; τὸν ἠρώτησε μία τῶν τριῶν γυναικῶν.

Ἄπὸ χθὲς, ἀπήντησεν αὐτῇ ὁ ζωγράφος χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἐρωτήσασαν αὐτόν.

Ἐγνωρίζω τὸ μυστικόν του, εἶπεν ὁ Τισσιανός· χθὲς ἦτο μεγάλη διασκέδασις εἰς τοῦ Μορσενίκου· ὁ Γεωργιόνης ὅστις, ὡς νομίζω, δὲν εἶχε ποτὲ χορεύσει ἀπὸ πᾶσιν ἀπαρατήρητος μετὰ τῆς Λευκῆς Λορεντίνου τῆς ὠραιότερας γυναικὸς τῆς Βενετίας. Ἡ Λευκὴ Λορεντίνου ἦτο ἡ βασιλίσα τῆς ὠραιότητος καὶ τοῦ μεγαλείου τῶν πατριῶν. Ἡμέραν τινὰ ὑπανδρεύθη· πλὴν ὁ σύζυγός της ἐγένετο ἄφαντος, ἀναμφιβόλως τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν αὐτὴν ἐσπέραν τοῦ γάμου, καὶ αὐτὸ μετὰ κάμνει νὰ τὴν νοστιμεύωμαι.

Καὶ εἶναι ἡ ὠραιότερα τῆς Βενετίας; ἠρώτησεν ἡ ἑτέρα ἥτις καὶ πρότερον εἶχε λάβει τὸν λόγον.

Μετὰ σέ, εἶπεν αὐτῇ ὁ Τισσιανὸς ἐνχαλιζόμενος αὐτήν.

Ἐνεκα τούτου ὁ Γεωργιόνης παρετήρησε τὴν κήρην ἀληθῶς, ἐπιθύρσειν, ὁ Τισσιανὸς ἔχει δίκαιον. Πῶς ὀνομάζῃσαι;

— Ῥαφάελλα, κύριε, δὲν μὲ ἀναγνωρίζετε; χθὲς διερχόμενος πλησίον μου εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως μοι εἶπετε ὅτι ἤμην ὠραία ὡς ἡ ἡμέρα.

— Ναί ὠραιότερα τῆς ἡμέρας· αἱ δέσμαι τῶν ἀκτινῶν τοῦ ἡλίου δὲν εἶναι πλουσιώτεραι τῆς κόμης σου, ὅταν βίπτῃ ταύτας ἐπὶ τοῦ θόλου τοῦ ἁγίου Μάρκου. Ἴδου κυανοὶ ὀφθαλμοὶ καὶ βαθεῖς ὡς τὰ ὕδατα τοῦ Ἀδριατικοῦ.

Ἴδου αὐχὴν μεγαλοπρεπῶς ὑψούμενος. Μόνος ὁ μέγας Λεονάρδος Βίγκιος ὁ διδάσκαλος ὄλων ἡμῶν μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ Βελλίνη, ἠδύνατο νὰ ζωγραφίσῃ τὰς ὡς ἐκ μαρμάρου ῥοδόχρους αὐτὰς σάρκας.

Ἔως φίλημα τῆς Αὐγῆς φρίττον ἐπὶ τῶν ἀξιολατρεύτων παρειῶν τῆς.

Ἄλλ' ἤδη ὁ Γεωργιόνης δὲν παρετήρει πλέον τὴν Ῥαφάελλαν.

Αἴφνης ἐγείρεται ἐκ τῆς τραπέζης καὶ μὲ βῆμα ταχὺ διευθύνεται πρὸς τὴν Πιατσέτταν, πρὸ τοῦ στολίσκου τῶν γονδολῶν, ὅπου πρὸ τινῶν στιγμῶν εἶχον σταθῆ δύο ὑψηλῆς περιωπῆς πρόσωπα. Ἀνεγνώρισε παρευθὺς τὸν υἱὸν τοῦ δόγου, ὅστις ἦτο πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένος καὶ τὴν κυρίαν Λευκὴν Λορεντίνου, ἃν καὶ ἦτο κεκαλυμμένη καὶ εἶχεν ἐστραμμένα πρὸς αὐτὸν τὰ νῶτα.

Τί κοινὸν μεταξύ των; ἐπιθύρσειν ὁ Γεωργιόνης.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ὁ Μόρτος, ὅστις τὸν εἶχεν ἀκολουθήσει εἶπεν αὐτῷ μετ' ἀφελείας:

— Τί κοινὸν μεταξύ των; ὠραία ἐρώτησις.

— Σιώπα, Μόρτε, εἶδὲ μὴ σὲ βίπτω εἰς τὴν θάλασσαν.

— Μπᾶ! δὲν σὲ ἤξευρα τόσον ἐρωτευμένον; πῶς τὴν νύκτα εἰς τὸν χορὸν τοῦ Δόγου, ἐνῶ σὺ ἦσο ὄλος προσηλωμένος εἰς περιποιήσεις πρὸς ἐκείνην, ἡ ὁποία κατατρώγει τὰς καρδίας, ἐφαντάζεσο ὅτι καὶ τὴν καρδίαν τῆς εἶχε μόνον εἰς τὴν διάθεσίν σου;

— Μάθε νὰ γνωρίζῃς κάλλιον τὰς ἐκ πατρικίων καταγομένας, αἱ ὁποῖαι παίζουσι μὲ τὸν ἔρωτα, ὡς σὺ μὲ τὸν αὐλὸν σου λάμβανε ἐξ αὐτῶν ὅ,τι σοὶ δίδουν, καὶ ἔλθῃ ἐκεῖ κάτω νὰ πῶμεν ὀλίγον κύπριον οἶνον, διότι πλησιάζει ἡ ὥρα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν μας.

Ἡ Λευκὴ Λορεντίνου εἶχε παρατηρήσει τὸν Γεωργιόνην, ἀλλ' ἐν τῇ ὑπερηφάνῳ φιλαρεσκείᾳ τῆς

προὔτιμησε νὰ ἀποτείνῃ αὐτῷ τὸν λόγον ἢ νὰ φανῇ ὅτι τὸν ἀπέφευγε.

— Καλὴ ἡμέρα σας, κύριε! πόσον εἶμαι εὐτυχῆς διότι σᾶς συνήντησα!

— Κατειχόμεν ὑπὸ πλῆξεως, καὶ δι' αὐτὸ πηγαίνω εἰς τὸ Λίδον νὰ ἴδω ἂν ὠρίμασαν αἱ σταφυλαί. Δὲν ἔχει οὔτων, ὁ υἱὸς τοῦ Δόγου ἀπήντησεν μόλις νύσας τὴν κεφαλὴν.

Ἄμα ἡ Λευκὴ ἔδωκε τὴν ἀλλόκοτον ταύτην ἀπάντησιν εἰς τὸν Γεωργιόνην καὶ ἔθηκε τὸν μικρόν της, τὸν λεπτὸν πόδα τῆς ἐντὸς γονδόλης, καὶ ἔκαμε τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ὠραίων ἐκείνων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι φοβοῦνται τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν, καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν διωρῶν.

«Εἰς τὸ Λίδον!» εἶπε πρὸς τὸν γονδολιέρον.

— Εἰς τὸν διάβολον! εἶπεν μανιῶδῃς ὁ Γεωργιόνης.

Τὴν στιγμὴν ταύτην, ὁ υἱὸς τοῦ Δόγου ὅστις μόλις εἶχε πηδήσει ἐντὸς τῆς γονδόλης, τὸν παρετήρησε μὲ ἀνεπαίσθητον ἐμπαιγμοῦ μειδίαμα.

Ἐπειδὴ ὁ Γεωργιόνης ὅστις ἦτο ὀρμητικὸς ὡς θύελλα, ἤθελεν ἐφορμῆσαι ἐναντίον του, ἐὰν ὁ Μόρτος δὲν ἔλεγε αὐτῷ μετὰ φωνῆς θωπευτικῆς.

«Μὴ φαντάζεσαι, ἀγαπητὲ Γεωργιόνη, ὅτι ὁ εὐμορφος αὐτὸς θηλυπρεπῆς εἶναι ἐκ τῶν εὐνοουμένων τῆς Λευκῆς. Δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ τὸν ζηλεύῃ τις· τὸν ἔχει διὰ νὰ τὴν συνοδεύῃ εἰς τὸν περίπατον, ὅπως ἔχει τις τὸ ῥυπίδιόν του καὶ τὸν κύνα του».

Ἐπειδὴ ὁ Γεωργιόνης διὰ νὰ νὰ καλύψῃ τὴν ὀργὴν του, ἤρχισε νὰ γελάσῃ ὄλαις δυνάμεσιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐγκαρδίως.

»Α! Μόρτε, πόσον εἶναι ὠραία! εἶπε στρέφων πρὸς τοὺς εὐθύμους συντρόφους του.

— Ναί, εἶπεν ὁ Μόρτος· ἀλλὰ γνωρίζεις τὴν Βενετικὴν παροιμίαν;

«Ὅταν ἡ γυνὴ εἶναι πολὺ ὠραία, ἀγαπᾶται».

— Καλὰ λοιπὸν, εἶπεν ὁ Γεωργιόνης, αὐτὸ εἶνε τὸ προνόμιον τῶν Θεῶν.

— Ναί· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀγαπηθῶσιν αἱ τοιαῦται γυναῖκες, κατόπιν ἐπιφέρουσι καὶ τὸν θάνατον.

Ἐπειδὴ ὁ Γεωργιόνης ἐμειδίασε μεθ' ἑαυτοῦ ἀμφιβολίας, ἀλλ' ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας του, ὡς νὰ ἠσθάνθη ψυχρὰν ῥομφαίαν διασχίζουσαν αὐτήν.

(Ἐπεται συνέχεια.)